

GR Sociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Najaarsbrief 2025

GR Sociaal

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING	3
2 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	3
3 MAATREGELEN EN OMBUIGINGEN	10
4 NIEUWE EN GEWIJZIGDE RISICO'S	12
5 OPGAVEN	12
5.1 DIENSTVERLENING.....	13
5.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN	15
5.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK.....	22
5.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING	28
5.5 BEDRIJFSVOERING.....	33
6 BIJLAGEN	38
6.1 BIJDRAGEN PER GEMEENTE 2025	38
6.2 RISICO'S	42
6.3 DVO's	44
6.5 BEGROTINGSSUBSIDIES	46
6.5 ONTWIKKELING BEDRIJFSVOERING	46
6.6 AANTALLEN PER GEMEENTE	48

1 INLEIDING

Voor u ligt de Najaarsbrief 2025 van de GR Sociaal waarin we rapporteren over de voortgang, verantwoorden over de resultaten en een inzicht geven van de verwachte financiële uitkomsten over 2025. De begroting 2025 passen wij niet aan, omdat een zienswijze-procedure van 12 weken het niet mogelijk maakt dat het Algemeen Bestuur voor 31 december 2025 de begroting wijzigt. De daadwerkelijke financiële gevolgen worden in de jaarrekening verwerkt.

In de Najaarsbrief 2025 wordt op basis van de realisatie een jaarprognose gegeven ten opzichte van de actuele Begroting, die bestaat uit de primaire Begroting 2025, de 1e Begrotingswijziging 2025 (aanpassing apparaatskosten n.a.v. wijziging van de DVO Beschermd Wonen en Opvang), de 2e Begrotingswijziging 2025 (aanpassing Minimabeleid en de invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo), de Voorjaarsbrief 2025 en de 4e Begrotingswijziging 2025 (aanpak alleenverdieners-problematiek en de definitieve verwerking van de nieuwe cao voor gemeenteambtenaren in de begroting).

De cijfers van de Najaarsbrief 2025 zijn de input voor de Uitgangspuntennotitie 2027 die in januari 2026 in het Algemeen Bestuur wordt behandeld.

De Najaarsbrief bevat geen voorstellen voor nieuw en/of aangepast beleid. Indien beleidsaanpassingen wenselijk zijn naar aanleiding van onder andere de bevindingen in de Najaarsbrief, worden deze verder meegenomen in de Voorjaarsbrief 2026 en de actualisatie van de beleidsagenda als onderdeel van de op te stellen Uitgangspuntennotitie 2027.

Deze Najaarsbrief zoomt eerst in op algemene trends, ontwikkelingen en gemaakte beleidskeuzes, die van invloed zijn op de resultaten van de GR Sociaal.

2 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Het financiële beeld in deze Najaarsbrief wordt gekenmerkt door twee verschillende perspectieven. Enerzijds zien we dat de ondersteuning van het Rijk aan gemeenten om autonome ontwikkelingen op te vangen toeneemt, onder meer middels een verhoging van het BUIG-budget en ook doordat de Integratie-uitkering Participatie onderdeel Wsw is verhoogd. Naar verwachting leidt de BUIG-verhoging van € 5,6 mln. De vergoeding die gemeenten ontvangen voor de gestegen loon- en prijsindexaties Wsw bedraagt ca. € 1,2 miljoen. Tegenover de hogere baten is de verwachting dat de lasten verder zullen stijgen naarmate we het einde van het jaar naderen, waarbij een toename van bijna € 5,4 mln. ten opzichte van de actuele Begroting is voorzien. De toenemende vraag naar Wmo-voorzieningen binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning vereist nadere aandacht, vooral nu de voorziening Herstelgerichte Ondersteuning is beëindigd. Op dit moment wordt samen met gemeenten verkend of er andere mogelijkheden zijn waarmee de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van ouderen wordt vergroot. Tevens constateren wij een hogere toename van de instroom van klanten uit de doelgroep Maatschappelijke Opvang naar relatief kostbare vormen van Individuele Begeleiding, dan eerder was voorzien.

Om het tij van alsmaar stijgende lasten te keren is aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzocht welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein. Vooruitlopend naar structurele ombuigingen zijn een aantal maatregelen aangekondigd en de financiële consequenties verwerkt in de begroting. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van Herstelgerichte ondersteuning bij de Wmo, de inzet richting het lokale voorveld, maar ook de inzet op het werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn, meer inzet op parttime werk, het laten uitstromen van statushouders en een pilot LKS. Ook geldt vanaf het jaar 2025 een nullijn voor groei van de formatie, ondanks stijgende aantallen. In deze Najaarsbrief zijn de genomen maatregelen en de bijbehorende besparingen geactualiseerd. De verwachte besparing op de maatregelen bij de opgave Zorgen voor Ondersteuning is voor het jaar 2025 met € 0,4 mln. naar beneden bijgesteld. Door het beëindigen van de interventie Herstelgerichte ondersteuning zal deze doelstelling dit jaar niet gerealiseerd worden.

In het streven naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering en bedrijfsvoering, heeft het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal tijdens de vergadering van 10 juli 2025 besloten, als onderdeel van Spoor 1 van de Bestuurlijke opdracht 'Een toekomstbestendig Sociaal Domein', om een structurele ombuiging van € 2 mln. op de personeelskosten en overhead meerjarig vanaf 2026 door te voeren. Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma opgenomen als onderdeel van Spoor 2 van de Bestuurlijke opdracht. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de inhoudelijke beleidskeuzes die invloed kunnen hebben op deze geldstroom. In de perspectiefnota's en kadernota's van de gemeenten zijn ook een aantal ombuigingsvoorstellen opgenomen. Een gedeelte van deze voorstellen hebben betrekking op het sociaal domein en de GR Sociaal in het bijzonder. Het betreft een grote diversiteit aan voorstellen afkomstig van verschillende gemeenten. Zo zijn er voorstellen die kansrijk zijn, voorstellen die nadere analyse nodig hebben en voorstellen die een direct effect hebben op de (gemeenschappelijke) taken en bevoegdheden van de gemeenschappelijke regeling. In de regeling van de GR Sociaal zijn afspraken gemaakt over hoe om te gaan met (ombuigings)voorstellen die de GR beïnvloeden en deze worden gezamenlijk besproken en verder uitgewerkt.

Kort samengevat toont de Najaarsbrief 2025 GR Sociaal een verwachte stijging van de lasten en baten met € 5,4 miljoen ten opzichte van de actuele Begroting 2025. Van dit bedrag wordt € 0,1 miljoen gedekt door hogere baten uit derden. Het resterende bedrag van € 5,3 miljoen resulteert in een hogere gemeentelijke bijdrage. De hogere lasten zijn samengevat in onderstaande tabel:

(bedragen x € 1.000)

Begrotingspost	Bedrag	Incidenteel/ structureel	Toelichting
Prijsontwikkeling van een bijstandsuitkering en de ontwikkeling van het aantal klanten.	€ 4.339	S	Gemeenten worden gecompenseerd door het Rijk voor de stijging van de gemiddelde prijs van een bijstandsuitkering als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. De ontwikkeling van klantenaantallen is conform CPB/MEV. Niet beïnvloedbaar voor GR Sociaal.
Loonkostensubsidie	-/- € 1.383	S	Naar verwachting wordt dit jaar minder uitgegeven aan Loonkostensubsidies (LKS).
Individuele studietoelage	€ 406	S	Naar verwachting wordt dit jaar meer uitgegeven aan Individuele studietoelage.
Ontwikkeling aantal klanten bijzondere bijstand	-/- € 162	S	De ontwikkeling van het aantal klanten over de verschillende onderdelen minimabeleid is iets lager dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.
Prognose Participatie	-/- € 275	I	Instrumenten zoals Nieuw beschut werk en pilot loonkostenpremie zijn nog niet volledig benut wat resulteert in een overschot op Participatie.
Werkcentrum Drechtsteden	-/- € 615	I	Afgesproken is dat Dordrecht als centrumgemeente de regierol in de Arbeidsmarktregio weer op zich neemt. De GR Sociaal stelt daarom een herziene meerjarenbegroting van de structurele lasten Werkcenter op en verwerkt dit in de Voorjaarsbrief 2026 en de Uitgangspuntennotitie 2027.
Coördinator Jeugd	-/- € 50	I	Er wordt geen gebruik gemaakt van de Decentralisatie uitkering Jeugd van de Arbeidsmarktregio. Is maar voor 1 jaar.

Loon en prijsindexering Wsw	€ 1.241	S	In de meicirculaire 2025 is hiervoor de Integratie uitkering Participatie onderdeel Wsw verhoogd. Per saldo blijft de verliesbijdrage 2025 nagenoeg gelijk.
Ontwikkeling aantal klanten Wmo	€ 2.578	S	Autonome groei aantal klanten met een Wmo voorziening. Daarnaast klanten die zijn overgekomen van Opvang Maatschappelijke naar Individuele Begeleiding. Niet beïnvloedbaar.
Prijsontwikkeling collectief vervoer (Drechthopper)	-/- € 52	S	Correctie inschatting ontwikkeling NEA-index van 4% naar 1,5%.
Prognose resultaat apparaatskosten GR Sociaal	-/- € 650	S	Het AB heeft op 10 juli 2025 besloten om een structurele ombuiging van € 2 mln. op de personeelskosten en overhead meerjarig door te voeren vanaf 2026.

Beleidsmatig beeld

Opgave Bestaanszekerheid versterken

In 2025 zijn op het gebied van armoede en schulden belangrijke stappen gezet, maar er is ook landelijke onzekerheid op dit thema door de val van het kabinet en de aankomende verkiezingen.

Het regeerprogramma van september 2024 van het inmiddels demissionaire kabinet legde de nadruk op de versteviging van koopkracht en een brede aanpak van armoede en schulden. Daarbij werd nieuwe wetgeving aangekondigd met meer oog voor de menselijke maat. Belangrijke ontwikkelingen zijn de herziening van de Participatiewet, pro-actieve dienstverlening, de hervormingsagenda rond toeslagen en inkomensondersteuning en het Nationaal Programma Armoede en Schulden (NPAS).

De voorstellen op het gebied van bestaanszekerheid zijn door de Tweede Kamer niet controversieel verklaard. Definitieve invoering en prioritering blijven echter onzeker totdat een nieuw kabinet en regeerprogramma na de verkiezingen van oktober bekend zijn. Daarom worden er dit jaar geen grote landelijke wijzigingen meer verwacht in beleid, met uitzondering van de Participatiewet in balans.

De ontwikkeling van de landelijke armoedecijfers is op het eerste oog positief: de nieuwe gezamenlijke armoededefinitie van CBS, SCP en Nibud laat zien dat een minder grote groep inwoners in armoede leefden. Echter, bij deze groep nam de ernst van de armoede wél toe. De nieuwe armoededefinitie laat ook zien dat naast bijstandsgerechtigden ook een grote groep werkenden en zzp'ers financieel kwetsbaar zijn. Daarnaast is er ook een toename te zien van mensen met financiële zorgen.

Voor minimahuishoudens blijven de energielasten zwaar drukken op het besteedbaar inkomen. Dit is van invloed op de bestaanszekerheid van deze groep. In 2025 ontvangen landelijk tienduizenden huishoudens financiële steun bij het betalen van hun energierekening via het Tijdelijk Noodfonds Energie.

Extra aandacht verdient dat de uitvoering van nieuwe gemeentelijke taken om meer capaciteit en middelen vraagt, bijvoorbeeld de maatregelen vanuit NPAS, de extra aandacht voor de menselijke maat en proactieve dienstverlening. Daarnaast voeren we in 2025, 2026 en 2027 de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (Wtrap) uit.

Opgave Ontwikkelen naar Werk

De focus van 'ontwikkelen naar werk' gaat steeds meer naar het 'ontwikkelen'. Dat is te zien in de landelijke bewegingen. Het komt doordat de doelgroep steeds zwaarder wordt en de afstand tussen de arbeidsmarkt en de doelgroep groter. Niet verwonderlijk, omdat een aantal andere voorzieningen niet meer toegankelijk zijn voor inwoners met ziekte en gebrek. Het Rijk zet daarvoor meer in op de transformatie van sociaal ontwikkelbedrijven. Deze moeten onderdeel worden van een bredere sociale infrastructuur gericht op het ontwikkelen van inwoners naar werk. In de Drechtsteden gaan we in 2026 gezamenlijk werken aan een transformatieplan. In 2025 wordt hier een start mee gemaakt. Ondertussen focust de GR sociaal op ontwikkelen door het openen van het Werk Ontwikkelpunt (WOP) en door ontwikkelplekken te realiseren in samenwerking met gemeenten.

Daarnaast biedt de herziening van de Participatiewet, '*Participatiewet in balans*' de mogelijkheid voor participeren of 'meedoen' voor die mensen voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt (op dit moment) niet te overbruggen lijkt en die daardoor thuis zitten. Er is een start gemaakt met het doorvoeren van de wijzigingen die per 1 januari 2026 in werking zullen treden. Definitieve besluitvorming in de Eerste Kamer wordt verwacht eind september 2025.

Vanaf 2026 treedt de wet Van School naar Duurzaam Werk (VSNDW) in werking. Voor de Drechtsteden betekent dit een uitgebreidere preventieve taak voor kwetsbare jongeren tot 27 jaar middels duurzame begeleiding van jonge Niet-Uitkeringsgerechtigden in de overgangsfase van school naar werk. Hiermee zorgen we ervoor dat kwetsbare jongeren op tijd worden geholpen, want werk biedt perspectief. Uiteindelijk leidt dit ook tot minder instroom in de bijstand.

Daarnaast werken we aan de herijking van het beleidskader voor Social Return on Investment (SRoI). De traditionele invulling (arbeidsparticipatie) wordt verbreed naar de drie Drechtse doelen: inclusie, duurzaamheid en bestaanszekerheid. Daarmee krijgen ondernemers meer ruimte om via een actieplan brede maatschappelijke impact te realiseren in de regio.

Opgave Zorgen voor Ondersteuning

Sinds 2023 werken we met gemeentegerichte teams om dichterbij de lokale, sociale teams, de gemeenten en de inwoners te kunnen staan. Bij de opgave 'Zorgen voor ondersteuning' helpt dit ons om te kunnen verwijzen naar voorliggende lokale ondersteuning waar de mogelijk is en maatwerk te leveren waar dit nodig is. De verdeling in gemeentegerichte teams leidt ook tot verschillen tussen gemeente. In Dordrecht zijn als gevolg van een hoog ziekteverzuim de achterstanden in de afhandeling van de meldingen groter dan in de andere gemeentegerichte teams. In de andere zes gemeenten zijn de wachttijden inmiddels goed onder controle. In Dordrecht gaan we de komende periode inzetten op het wegwerken van de achterstanden door extra ondersteuning toe te voegen aan het team.

Naast wachttijden in het toegangsproces zien we ook wachttijden bij de zorgaanbieders voor de levering van ondersteuning. Dit zien we met name bij huishoudelijke ondersteuning, maar ook bij individuele begeleiding zien we zo nu en dan de wachttijden ontstaan. Daarom wordt voor de huishoudelijke ondersteuning onderzocht wat de gevolgen van deze wachttijd zijn voor de inwoners en wat het effect is op het zelfoplossend vermogen van inwoners. De onderzoeksresultaten worden verwacht in het laatste kwartaal van 2025.

Financieel beeld

Het verloop van de begroting 2025 is als volgt:

Begroting	Begroting 2025
Lasten	
Primaire begroting 2025	351.088
1e Begrotingswijziging 2025 DVO Beschermd Wonen	-8
2e Begrotingswijziging 2025-2028 Minimabeleid en EB Wmo	-555
Voorjaarsbrief 2025	18.325
4e Begrotingswijziging 2025 Alleenverdieners en cao-gemeenten	-758
Resultaatbestemming 2024	700
Actuele begroting (na wijzigingen)	368.692
Mutaties Najaarsbrief 2025:	
Opgave Bestaanszekerheid versterken	3.200
Opgave Ontwikkelen naar werk	301
Opgave Zorgen voor ondersteuning	2.526
Opgave Bedrijfsvoering	-650
Totaal Najaarsbrief 2025	5.377
Prognose t/m Najaarsbrief 2025	374.069

In het onderstaande overzicht zijn de geprognosticeerde afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting per Opgave en product weergegeven. Een positief bedrag betekent een verwachte hogere baten of de lasten en een negatief bedrag betekent verwachte lagere baten of de lasten.

Opgaven	Actuele begroting 2025			Najaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	147.296	147.296	0	150.496	150.496	0	3.200	3.200	0
Inkomensondersteuning	134.087	134.087	0	137.449	137.449	0	3.362	3.362	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.135	2.135	0	2.135	2.135	0	0	0	0
Minimabeleid	11.074	11.074	0	10.912	10.912	0	-162	-162	0
Ontwikkelen naar werk	60.656	61.213	557	60.957	61.514	557	301	301	0
Statushouders	0	66	66	0	66	66	0	0	0
Participatie	9.469	9.960	491	8.529	9.020	491	-940	-940	0
Drechtwerk	51.187	51.187	0	52.428	52.428	0	1.241	1.241	0
Zorgen voor ondersteuning	91.927	91.927	0	94.453	94.453	0	2.526	2.526	0
Hulpmiddelen	5.581	5.581	0	5.939	5.939	0	358	358	0
Vervoer	12.099	12.099	0	12.203	12.203	0	104	104	0
Huishoudelijke ondersteuning	36.204	36.204	0	36.667	36.667	0	463	463	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	38.043	38.043	0	39.644	39.644	0	1.601	1.601	0
Bedrijfsvoering	68.813	67.556	-1.257	68.163	66.906	-1.257	-650	-650	0
Apparaatskosten	63.592	62.335	-1.257	62.942	61.685	-1.257	-650	-650	0
Apparaatskosten DVO's	5.006	5.006	0	5.006	5.006	0	0	0	0
Treasury	215	215	0	215	215	0	0	0	0
Programmareserves	0	700	700	0	700	700	0	0	0
Mutaties reserves	0	700	700	0	700	700	0	0	0
Totaal	368.692	368.692	0	374.069	374.069	0	5.377	5.377	0

Bedragen x € 1.000

Per opgave zien we het volgende beeld:

Opgave Bestaanszekerheid versterken

De prognose voor de opgave Bestaanszekerheid laat een stijging zien van de lasten en baten met € 3,2 mln. De doorrekening voor het product Inkomensondersteuning is gebaseerd op de actuele ontwikkeling van het bijstandsvolume van het Centraal Plan Bureau (CPB) in de Macro Economische Verkenning (MEV) en onze eigen ongewijzigde uitstroomambitie. Naast de ontwikkeling van het klantenbestand is ook de gemiddelde prijs van een bijstandsuitkering gestegen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Daartegenover staat dat we dit jaar naar verwachting minder uitgeven aan Loonkostensubsidies (LKS). Gemeenten worden voor de hogere bijstandslasten gecompenseerd door het Rijk via de Gebundelde uitkering (BUIG). De verwachting is dat de stijging van het BUIG-budget hoger uitvalt dan de stijging van de lasten Inkomensondersteuning. Per saldo daalt hierdoor het tekort op de BUIG met € 2,2 mln. De prognose van de lasten voor Minimabeleid en Maatwerk Inkomenssteun Chronisch Zieken en Gehandicapten valt iets lager dan begroot.

Opgave Ontwikkelen naar Werk

De verwachte lasten en baten binnen de opgave Ontwikkelen naar werk stijgen met per saldo € 0,3 mln. ten opzichte van de Begroting 2025, bestaande uit een daling van € 0,9 mln. voor het product Participatie en een stijging van € 1,2 mln. voor Drechtwerk. In de Voorjaarsbrief 2025 zijn de lasten en baten van de Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden toegevoegd aan het onderdeel Participatie. In elke arbeidsmarktregio komt één gezamenlijk regionaal loket: het Werkcentrum. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht. Tot op heden heeft de GR Sociaal de regierol van de centrumgemeente in de arbeidsmarktregio Drechtsteden op zich genomen. De GR Sociaal en centrumgemeente Dordrecht zijn overeengekomen dat het beter is om deze rol en taak door de gemeente Dordrecht te laten uitvoeren. De besluitvorming hiervoor is nog niet afgerond, bij de Voorjaarsbrief 2026 worden middelen die aan deze taken zijn verbonden door de centrumgemeente Dordrecht bestemd en verantwoord.

Ten aanzien van de financiering transformatie sociale infrastructuur Drechtsteden (Sociaal ontwikkelbedrijf) worden de gemeenten geadviseerd om het beschikbare budget van € 2,19 mln. (zie tabel hoofdstuk 5.3 Opgave Ontwikkelen naar Werk) te reserveren voor toekomstige uitgaven vanaf 2026. In 2025 zijn de activiteiten die al zijn ingezet gefinancierd uit reguliere middelen Opgave Ontwikkelen naar Werk.

De prognose voor Drechtwerk laat een stijging zien van de lasten en baten van € 1,2 mln. als gevolg van loon- en prijsindexering. In de meicirculaire 2025 is hiervoor de Integratie uitkering Participatie onderdeel Wsw verhoogd. Per saldo blijft de verliesbijdrage 2025 nagenoeg gelijk.

Opgave Zorgen voor Ondersteuning

Binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning stijgen de lasten en baten naar verwachting met € 2,5 mln. ten opzichte van de huidige begroting. Deze stijging is te wijten aan een toenemende vraag naar de verschillende Wmo-voorzieningen. Specifiek bij de voorziening Individuele Begeleiding is er een grotere instroom van klanten vanuit de Maatschappelijke Opvang dan eerder ingeschat. Deze groep maakt voornamelijk gebruik van de duurdere vormen van individuele begeleiding en zorgt daarmee voor een stijging van de lasten. Ook wordt er momenteel een inhaalslag gemaakt om de achterstand in meldingen weg te werken, hetgeen resulteert in een toenemend beroep op ondersteuning. Ten aanzien van Huishoudelijke Ondersteuning zijn de fluctuaties in de aantallen gerelateerd aan het wegvallen van de voorziening Herstelgerichte Ondersteuning. Bij de Hulpmiddelen wordt er vaker een beroep gedaan op de duurdere woonvoorzieningen zoals de trapliften. Daarnaast is in de prognose rekening gehouden met de gewijzigde begroting van Stroomlijn, waardoor de lasten van het collectieve vervoer licht zijn gedaald.

Opgave Bedrijfsvoering

De prognose voor de opgave Bedrijfsvoering laat een onderbesteding zien op de apparaatskosten van bijna € 0,7 mln. Dit resultaat is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat openstaande vacatures gedurende het jaar niet volledig zijn ingevuld en wordt een klein deel veroorzaakt door een onderbesteding op de materiële apparaatsbudgetten. Tevens verwachten we dit jaar € 0,2 mln. extra aan rente-inkomsten te ontvangen, hetgeen leidt tot een verdere verlaging van de bijdrage van de gemeenten.

Het Algemeen bestuur van de GR Sociaal heeft op 10 juli 2025 de Begroting 2026 vastgesteld. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, waarin gemeenten de urgentie van de ombuigingen benadrukken, is tijdens deze vergadering tevens besloten om een structurele ombuiging van € 2 mln. op de personeelskosten en overhead meerjarig door te voeren vanaf 2026. De ombuiging op de personeelskosten wordt gerealiseerd door de begrotingsmethodiek van de personeelskosten aan te passen. Daarnaast worden diverse aanpassingen binnen de overhead doorgevoerd, waaronder de bijstelling van de verschillende personeels- en afdelingsbudgetten, bijdrage aan Servicegemeente en inhuurbudgetten.

In onderstaande tabel zijn alle verwachte afwijkingen op de lasten, de baten van derden en (als resultaat) de bijdrage van gemeenten in detail opgenomen (negatieve bedragen zijn lagere lasten c.q. baten):

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdrage gemeenten
Opgave: Bestaanszekerheid versterken			
Prijsontwikkeling van de bijstand	2.404	325	2.079
Prognose PMB, BB Bewind en Bijzondere bijstand	-162	-95	-67
Individuele studietoelage	406	0	406
Loonkostensubsidie	-1.383	0	-1.383
IOAW, IOAZ en Bbz	-341	0	-341
Klantontwikkeling van de Bijstand	2.275	0	2.275
Opgave: Ontwikkelen naar werk			
Prognose Participatie 2025	-275	0	-275
Coördinator Jeugd	-50	-50	0
Werkcentrum Drechtsteden	-547	-547	0
DU WIN regeling Work in NL	-68	-68	0
Prognose lasten en baten Drechtwerk 2025	1.241	286	955
Opgave: Zorgen voor ondersteuning			
Prognose Huishoudelijke Ondersteuning	463	60	403
Prognose Hulpmiddelen/Woonvoorziening	358	0	358
Begrotingswijziging collectief vervoer (Stroomlijn)	-52	0	-52
Prognose Individueel Vervoer	156	0	156
Prognose Individuele Begeleiding	1.768	0	1.768
Prognose Dagbesteding en vervoer	-167	0	-167
Opgave: Bedrijfsvoering			
Prognose saldo apparaat	-650	0	-650
Ontvangen rente GR Sociaal	0	200	-200
Totaal	5.377	111	5.266

Bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdragen

In de navolgende tabel is het verloop aangegeven in gemeentelijke bijdragen van de Voorjaarsbrief 2025 plus de 4e wijziging op de begroting= Actuele begroting. De actuele begroting is afgezet tegen de prognose van de gemeentelijke bijdragen bij deze Najaarsbrief. In de bijlagen is een specificatie per gemeente opgenomen. Overeenkomstig artikel 36 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal worden de bijdragen bij wijze van voorschot in rekening gebracht op basis van de begroting, en niet op basis van de prognose in deze Najaarsbrief.

	A	B	C = (A + B)	D	D - C
Opgaven	Voorjaarsbrief 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Actuele begroting	Najaarsbrief 2025	Afwijking
Bestaanszekerheid versterken	144.169	752	144.920	147.890	2.970
Inkomensondersteuning	132.261	0	132.261	135.298	3.037
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.135	0	2.135	2.135	0
Minimabeleid	9.772	752	10.524	10.457	-67
Ontwikkelen naar werk	43.066	0	43.066	43.746	680
Statushouders	66	0	66	66	0
Participatie	7.908	0	7.908	7.633	-275
Inburgering	0	0	0	0	0
Drechtwerk	35.092	0	35.092	36.047	955
Zorgen voor ondersteuning	88.676	0	88.676	91.142	2.466
Hulpmiddelen	5.581	0	5.581	5.939	358
Vervoer	11.649	0	11.649	11.753	104
Huishoudelijke ondersteuning	33.403	0	33.403	33.806	403
Begeleiding en kortdurend verblijf	38.043	0	38.043	39.644	1.601
Bedrijfsvoering	67.226	-1.510	65.716	64.866	-850
Apparaatskosten	62.420	-1.510	60.910	60.260	-650
Apparaatskosten DVO's	4.806	0	4.806	4.806	0
Treasury	0	0	0	-200	-200
Totaal bijdragen gemeenten	343.137	-758	342.379	347.645	5.266

Bedragen x € 1.000

3 MAATREGELEN EN OMBUIGINGEN

De financiële positie van gemeenten staat onder druk als gevolg van de geplande korting door de rijksoverheid op het gemeentefonds. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de gemeentelijke begrotingen.

Om de negatieve effecten van deze terugval in inkomsten te dempen stelt het kabinet in de Voorjaarsnota en de Meicirculaire 2025 incidenteel en deels structureel aanvullende middelen voor ondersteuning beschikbaar. Desalniettemin betekent dit dat het volledige effect van het Ravijnjaar niet wordt voorkomen, maar wordt uitgesteld tot het jaar 2028. Gemeenten krijgen daardoor twee jaar extra de tijd om zich hierop voor te bereiden.

Aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzoekt de GR Sociaal welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein.

Update over lijn 1: aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering

In deze eerste lijn ligt de focus op het streven naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering. Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal heeft op 10 juli 2025 de Begroting 2026 vastgesteld, inclusief de meerjarenraming voor de periode 2027-2029. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, waarin gemeenten de urgentie van de ombuigingen benadrukken, is tijdens deze vergadering tevens besloten om een structurele ombuiging van € 2 mln. op de personeelskosten en overhead meerjarig door te voeren vanaf 2026. De ombuiging op de personeelskosten wordt gerealiseerd door de begrotingsmethodiek van de personeelskosten aan te passen. Voorheen werd in de

personeelsbegroting uitgegaan van het maximum van de salarisschaal; voortaan wordt de begroting gebaseerd op één trede onder het maximum. Dit leidt tot een financieel voordeel van € 1,3 mln. Het resterende bedrag van € 0,7 mln. wordt gerealiseerd door diverse aanpassingen binnen de overhead, waaronder de bijstelling van de verschillende personeels- en afdelingsbudgetten, bijdrage aan Servicegemeente en inhuurbudgetten.

Update over lijn 2: aanpassingen in het beleidsprogramma

Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma opgenomen als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de inhoudelijke beleidskeuzes die invloed kunnen hebben op deze geldstroom.

In de perspectiefnota's en kadernota's voor 2026 van de Drechtstedengemeenten zijn dan ook een aantal ombuigingsvoorstellen opgenomen. Een gedeelte van deze voorstellen betreft het sociaal domein en ook de GR Sociaal. Het betreft een grote diversiteit aan voorstellen afkomstig van verschillende gemeenten. Zo zijn er voorstellen die kansrijk zijn, voorstellen die nadere analyse nodig hebben en voorstellen die een direct effect hebben op de (gemeenschappelijke) taken en bevoegdheden van de gemeenschappelijke regeling.

In de regeling van de GR Sociaal zijn afspraken gemaakt over hoe om te gaan met (ombuigings)voorstellen die de GR beïnvloeden en deze worden gezamenlijk besproken en verder uitgewerkt.

Update over lijn 3: Onderzoeken van kansen voor nadere samenwerking

De maatregelen in lijn 3 gaan over kansen door op een andere manier samen te werken in het sociaal domein. De uitwerkingsopdrachten in lijn 3 geven inzicht in meer duurzame oplossingen. Deze kunnen uiteraard wel effect hebben op de uitvoering (lijn 1) en het beleid (lijn 2). Het helder krijgen van welke keuzes dat zijn en welke effecten dat oplevert is onderdeel van de uitwerkingsopdrachten in lijn 3. De eerste drie uitwerkingsopdrachten zijn gestart. Het streven is om deze uitwerkingsopdrachten dit jaar af te ronden, maar het is nog onbekend wanneer de concrete ombuiging zal plaatsvinden. Hierdoor zijn deze niet verwerkt in voorliggende Najaarsbrief.

In deze Najaarsbrief zijn de volgende maatregelen en de bijbehorende besparingen geactualiseerd:

- De verwachte besparing bij Zorgen voor Ondersteuning is voor het jaar 2025 met € 0,4 mln. naar beneden bijgesteld. Door het beëindigen van de interventie Herstelgerichte ondersteuning zal deze doelstelling dit jaar niet behaald worden. Op dit moment wordt samen met gemeenten verkend of er andere mogelijkheden zijn waarmee de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van ouderen wordt vergroot;
- Als onderdeel van ombuigingen spoor 2 uit de Bestuurlijke opdracht een Toekomstbestendig Sociaal Domein is recentelijk het Serviceteam Bewindvoering van start gegaan. Hoewel het nog te vroeg is om inhoudelijk te rapporteren over de voortgang of effecten van de ombuiging, zien we in de eerste maanden wel een lichte afname van zowel het aantal cliënten als de kosten op het product bewindvoering ten opzichte van 2024. De komende periode worden de effecten verder gemonitord en zal hierover bij de jaarrekening nader worden gerapporteerd.

De verwachte besparing 2025 ziet er hierdoor als volgt uit:

Opgave	2025
	2.70
Bestaanszekerheid versterken	1
Zorgen voor Ondersteuning	162
Bedrijfsvoering	906
	3.76
Totaal maatregelen	9
<i>(Bedragen x € 1.000)</i>	

4 NIEUWE EN GEWIJZIGDE RISICO'S

In de Begroting 2025 is een risicoparaagraaf opgenomen, in de Voorjaarsbrief en Najaarsbrief wordt deze geactualiseerd. Gemeenten hebben de verplichting voor de opgenomen risico's middelen te reserveren, zodat -als een risico zich voordoet- deze middelen aangesproken kunnen worden ter dekking. De GR Sociaal heeft zelf geen weerstandscapaciteit. Alle risico's zijn geactualiseerd en opgenomen in de bijlage.

5 OPGAVEN

Alle inwoners van de Drechtsteden kunnen zelfstandig en volwaardig leven, werken, wonen en meedoen. Waar dat niet lukt, helpen we die mogelijkheden vergroten. Hierin willen we werken aan een mensgericht, doelmatig en effectief sociaal beleid. Waarmee we doen wat nodig is voor inwoners én de publieke waarde. Dit vraagt om een verandering in al onze dienstverlening en taken die we uitvoeren, waarbij de inwoners altijd en continu centraal staat:

Vanuit die gedachte werken we als GR Sociaal intensief aan 5 opgaven:

1. Dienstverlening;
2. Bestaanszekerheid versterken;
3. Ontwikkelen naar werk;
4. Zorgen voor ondersteuning;
5. Bedrijfsvoering.

Waarbij geldt dat 'Dienstverlening als opgave' feitelijk over de 3 inhoudelijke opgaven heen hangt en vanuit daar de integraliteit, samenwerking en verbeteringen continu vormgeeft en 'bedrijfsvoering als opgave' gezien moet worden als de opgave die de inhoud ondersteunt en optimaal faciliteert en de trekker is in de bestuurlijke processen.

5.1 DIENSTVERLENING

Doelen

Nummer	Doelstelling
1.1	Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst
1.2	Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening
1.3	Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel	Realisatie
% gegronde bezwaren t.o.v. van het totaal	Daling 10%	Stijging van 8%
% vragen dat in Eén keer is beantwoord door de kanalen	80%	84,2%
Score tevredenheid over mensgerichte dienstverlening in de kanalen	8	8,2
% afhandeltijd besluitvorming aanvragen binnen de wettelijke termijn	100%	Onbekend
% aantal lokale (gemeenten) meldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen	-	Onbekend
Passende dienstverlening (doelgroep bekend en proces ingericht) voor de meest kwetsbare inwoners met meervoudig en complexe vragen	-	Geen wachlijsten meer
Score op stress reductie (nu 3,7)	4	Geen nieuwe meeting beschikbaar

Wat hebben we bereikt?

In algemeenheid valt op te merken dat, waar het gaat om dienstverlening aan inwoners binnen de primaire processen van de opgave Dienstverlening, de kwaliteit onverminderd goed beoordeeld blijft, met hier en daar zelfs een verdere stijging van de tevredenheid. Zorgen ontstaan vooral bij de ontwikkel- en innovatiethema's, waar sprake is van stagnatie. De bedoeling was dat dienstverlening vanuit de integrale consulenten volledig lokaal zou worden ingericht dit jaar, maar daarvan is nog geen sprake. Wel worden kleine stappen gezet. De nieuwe publieke waardemeting had al uitgevoerd moeten zijn, maar is vertraagd. Daarnaast zijn een deel van de KPI's nog steeds niet ingericht en blijft onduidelijk wanneer dit wel gerealiseerd wordt. De stagnatie hangt primair samen met capaciteitsproblemen binnen de opgave Bedrijfsvoering en de nasleep van het externe onderzoek dat eerder dit jaar werd afgerond.

Samenvattend kan worden gesteld dat inwoners profiteren van een positieve bijdrage in de dienstverlening, terwijl intern de verdere doorontwikkeling moeilijk van de grond komt. Uit gesprekken met medewerkers van de opgave Dienstverlening blijkt dat dit de medewerkerstevredenheid onder druk zet.

Hieronder worden een aantal KPIs nader toegelicht.

- *% gegronde bezwaren t.o.v. van het totaal:* Het totaal aantal ingediende bezwaren blijft dalen maar het percentage gegronde bezwaren is toegenomen met 8%. Dit heeft echter te maken te hebben met een bulkbeschikking op Huishoudelijke Ondersteuning. Er had hier individueel onderzoek gedaan moeten worden. Inmiddels is dit hersteld, maar zorgt dus wel voor een vertekend beeld. Zonder dit incident had een daling van 10% binnen de mogelijkheden gelegen.
- *% afhandeltijd besluitvorming aanvragen binnen de wettelijke termijn:* In de voorjaarsbrief werd al aangegeven dat we nog niet in staat zijn om deze KPI te meten. Die situatie is onveranderd. We hopen in 2026 wel over deze data te kunnen rapporteren. Op basis van andere cijfers weten we echter wel dat we het percentage van 100% niet halen.
- *% aantal lokale (gemeenten) meldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen:* Ook hier is de KPI nog niet ingericht. Wel zien we dat het aantal lokale contacten blijft toenemen.
- *Passende dienstverlening (doelgroep bekend en proces ingericht) voor de meest kwetsbare inwoners met meervoudig en complexe vragen:* Verdere inrichting van deze dienstverlening heeft continue de aandacht binnen het project Samen Verbeteren. Recent is er geïnvesteerd in uitbreiding van de capaciteit om aan de toenemende vraag te voldoen. De wachtlijsten zijn hiermee verdwenen.
- *Score op stress reductie (nu 3,7):* een nieuwe meeting is nog niet beschikbaar. Er is nog geen besluit genomen over wanneer er een nieuwe meting verricht zal worden.

Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.5 Bedrijfsvoering.

Wat zijn de kosten?

De lasten van deze opgave bestaan uit kosten van personeel en bedrijfsvoeringsmiddelen. Deze zijn onder de Opgave Bedrijfsvoering opgenomen.

5.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN

Doelen

Nummer	Doelstelling
2.1	Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen
	(nieuw)
2.2	Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken
2.3	We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel	Realisatie
Het aantal toekenningen PMB voor inwoners met P-wetuitkering	3% stijging	-2%
Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor inwoners met P-wetuitkering	10% stijging	5%
Het aantal toekenningen PMB voor inwoners zonder P- wet uitkering	5% stijging	3%
Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor inwoners zonder P- wet uitkering	5% stijging	-2%
Het aantal nieuw gestarte schuldhulpverleningstrajecten	10% stijging	10%
% aandeel geslaagde schuldhulpverleningstrajecten	Minimaal 90%	95%
aantal herinstroom schuldhulpverlening binnen 3 jaar	Max 10%	4,3%
gemiddelde schuldenlast bij melding schuldhulpverlening	10% lager dan landelijk	Gelijk aan landelijk cijfer 2024
Score klantbeleving, mensgerichtheid	≥4,4	4,2 van de 5

Wat hebben we bereikt?

De ingezette lijn om de bestaanszekerheid van inwoners te versterken is in 2025 goed voortgezet. Onze dienstverlening blijft hoog scoren en schuldhelpverlening laat positieve resultaten zien. Het gebruik van de minimaregelingen is voor het tweede jaar op rij hoog, al blijft het achter bij de ambitieuze stijging die was voorgenomen.

Wat in de eerste zeven maanden van 2025 bereikt is voor de opgave Bestaanszekerheid versterken wordt onderstaand kort toegelicht aan de hand van de drie geformuleerde doelstellingen. De negen indicatoren zijn daarbij geen doel op zich, maar een logisch gevolg van gezamenlijke inspanningen om niet-gebruik te verminderen, het bereik te vergroten en de dienstverlening te verbeteren.

1. Wij zetten ons samen met partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen

Indicatoren bijstandsgerechtigden	31-07-2023	31-07-2024	31-7-2025
Het aantal toekenningen PMB voor bijstandsgerechtigden	2.622	2.982	2.926
Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor bijstandsgerechtigden	2.944	3.313	3.495

Sinds eind 2023 voert de GR Sociaal brede bestaanszekerheidsgesprekken met bijstandsgerechtigden. In deze gesprekken staat de persoonlijke situatie centraal en wordt gekeken hoe inwoners beter gebruik kunnen maken van landelijke en lokale minimaregelingen. Bij het stellen van de doelen in 2023 werd verondersteld dat de eerste gesprekken gefaseerd zouden worden uitgevoerd in 2024 en 2025. In de praktijk zijn in 2024 echter al aanzienlijk meer inwoners gesproken dan voorzien. Hierdoor is het gebruik van PMB en bijzondere bijstand in dat jaar sterk gestegen, maar blijft de groei in 2025 beperkt (-2% en +5%). Dit maakt dat de doelstelling voor 2025 niet wordt behaald, terwijl de feitelijke resultaten over de twee jaren samen wél hoger liggen dan vooraf gedacht. Dat de doelstelling niet wordt behaald komt eigenlijk door de manier waarop de indicator is vastgesteld (percentuele stijging in 2025 t.o.v. 2024). Het gebruik blijft in vergelijking met eerdere jaren hoog (zie bovenstaande tabel).

Omdat we veel inwoners in 2025 voor de tweede keer spreken is de aandacht meer verlegd naar preventie (life-events, signalen, pensioen, parttime werk, etc.) en rechtmatigheid. Voor een extra impuls worden bijstandsgerechtigden die in 2025 nog geen nieuwe aanvraag PMB hebben ingediend nogmaals proactief benaderd. Ambtshalve toekennen zonder aanvraag is nog niet mogelijk.

Indicatoren niet-bijstandsgerechtigden	31-07-2023	31-07-2024	31-7-2025
Het aantal toekenningen PMB voor niet-bijstandsgerechtigden	658	680	699
Het aantal toekenningen bijzondere bijstand (BB) voor niet-bijstandsgerechtigden	2.604	2.843	2.773

Via intensievere samenwerking met lokale partners willen we op den duur ook meer niet-bijstandsgerechtigden bereiken zodat zij meer gebruikmaken van minimaregelingen, al zijn de effecten daarvan nu nog niet zichtbaar in de cijfers (+3% PMB en -2% BB).

2. Wij bieden hulp bij bestaanszekerheidsvraagstukken

Op 31 juli 2025 waren er 6.483 inwoners met een bijstandsuitkering. Het bijstandsbestand is daarmee met 95 inwoners gestegen ten opzichte van de eindstand 2024.

Een belangrijk beoogd effect van onze proactieve dienstverlening is het herstel van vertrouwen in de overheid. Dit sluit ook aan bij de uitgangspunten van de Participatiewet in Balans – waarbij nadrukkelijk wordt gekozen voor vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat – en dit komt tot uiting in onze klanttevredenheid. De klanttevredenheid bij het aanvragen van een bijstandsuitkering scoort een 4,2 van de 5 en is niet eerder zo hoog geweest.

Het aantal meldingen voor schuldhulpverlening ontwikkelt zich met een stijging van 10% conform de verwachting en sluit aan bij de gestelde doelstelling. Door integraal te werken, signalen van betalingsachterstanden vroegtijdig op te pakken en nauw samen te werken met partners, zorgen we dat inwoners met problematische schulden de weg naar schuldhulpverlening vinden.

3. We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben

Na een succesvol afgerond schuldregelingstraject bieden we samen met partners in de gemeenten nazorg, een essentieel onderdeel van de schuldhulpverlening. Deze begeleiding ondersteunt inwoners bij een schuldenvrije start, voorkomt terugval en helpt duurzame financiële stabiliteit te behouden. Door de halvering van de schuldregelingstrajecten naar 18 maanden geven we begeleiding tijdens het traject en nazorg nog meer aandacht. Hoewel deze begeleiding nog verder doorontwikkeld wordt, is het positief dat de herinstroom met 4,3% onder de doelstelling van 10% is gebleven.

De gemiddelde schuldenlast in de eerste zeven maanden van 2025 bedraagt € 39.100 en ligt daarmee op het landelijke cijfer over heel 2024 (€ 39.079). Onder deze groep bevinden zich twintig inwoners die zich voor schuldhulpverlening hebben aangemeld met een schuldenlast van meer dan € 100.000. Met de activiteiten uit het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028, dat in juli 2025 is vastgesteld, willen we er onder meer voor zorgen dat inwoners eerder in beeld komen en daardoor minder hoge schulden opbouwen.

Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen	2025
Bestaanszekerheid versterken	
<i>Vastgestelde maatregelen</i>	
<i>Begroting 2025</i>	
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 3.631
<i>Maatregelen UPN 2026</i>	
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 2.295
Serviceteam bewindvoering	€ 225
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025</i>	
Correctie	€ -3.450
TOTAAL	€ 2.701

(bedragen x € 1.000)

Inkomensondersteuning

In de Voorjaarsbrief 2024 en de Primaire begroting 2025 zijn extra uitstroom bevorderende maatregelen genomen om te komen tot een hogere uitstroom. Dit ten opzichte van de landelijk gemiddelde uitstroom aantal bijstandsgerechtigden (CPB Macro Economische Verkenning). In de Begroting 2024 hielden we rekening met een besparing gebaseerd op een extra uitstroom van 230 bijstandsklanten (met de daarbij behorende gemiddelde prijs van een bijstandsuitkering). Echter, bij de jaarrekening 2024 werd duidelijk dat de voorgenomen extra uitstroom niet is gerealiseerd. Als gevolg hiervan valt de beginstand van het aantal klanten vanaf 2025 hoger uit dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. De begrote uitgaven nemen hierdoor toe en daarmee daalt de begrote besparing. Dit effect is gecorrigeerd in de Voorjaarsbrief 2025 en de Begroting 2026. Tevens is de verwachte besparing geactualiseerd met de naar boven bijgestelde gemiddelde prijs (op basis van

indexatie) van een bijstandsuitkering. De (aangepaste) doelstelling voor 2025 en 2026 bedraagt respectievelijk 160 en 156 extra uitstroom van klanten ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Maatregelen genomen bij de Primaire Begroting 2025 / UPN 2026

Door de samenvoeging van de SDD met Drechtwerk zien wij mogelijkheden die we hebben vertaald in een aantal maatregelen die een positief effect hebben, zowel maatschappelijk als financieel. Deze maatregelen om de uitstroom te bevorderen zijn:

- beschut werk met behulp van LKS
- werk-fit maken van klanten die al langer dan 2 jaar in de bijstand zitten
- pilot LKS
- uitstroom van de Impulsdoelgroep via inburgering
- meer klanten parttime laten werken.

Maatregelen Voorjaarsbrief 2025

Maatregelen om de uitstroom te bevorderen

De in de primaire begroting 2025 verwerkte bedragen hebben wij geactualiseerd. De lagere ombuiging (correctie) wordt vooral veroorzaakt door het niet realiseren van de beoogde extra uitstroom in 2024. Daarnaast heeft de herziene prognose van de klantontwikkeling van het CPB een effect op de uitkomst van de maatregelen.

Bovengenoemde (cumulatieve) totaalbedragen betreffen een verlaging van de lasten als gevolg van geprognosticeerde lagere klantaantallen. Worden deze gerealiseerd, dan heeft dit lagere BUIG-budgetten tot gevolg. Per saldo zal dit niet leiden tot een lager financieel effect voor de gemeenten.

Minimabeleid

Serviceteam bewindvoering UPN 2026

De ombuiging is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitweringsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind.

Om de ombuiging te realiseren is een investering in de apparaatskosten noodzakelijk.

Het opzetten van een serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten rondom beschermingsbewind, met extra focus op schuldenbewind en de samenwerking met schuldhulpverlening. Hierdoor krijgen inwoners de juiste financiële ondersteuning, terwijl tegelijkertijd de kosten van bijzondere bijstand dalen door een snellere doorverwijzing naar schuldhulpverlening en kortere bewindperiodes. Minder cliënten onder bewind en kortere looptijden zorgen voor lagere kosten van bijzondere bijstand.

De verwachte besparing is gebaseerd op ervaringen van andere gemeenten, waar deze aanpak leidde tot een afname van het aantal ingestelde bewinden met 20%, wat resulteerde in minder verstrekkingen van bijzondere bijstand. In de Drechtsteden gaan we uit van een verwachte besparing van 11,25% in 2025 vanwege de opstartfase, oplopend naar 15% vanaf 2026. De besparing op de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind bedraagt € 225.000, maar door apparaatskosten van € 222.000 blijft de netto besparing in 2025 nihil.

Voortgang ombuiging Serviceteam bewindvoering Najaarsbrief 2025

Het Serviceteam bewindvoering is recent van start gegaan als onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein". Hoewel het nog te vroeg is om inhoudelijk te rapporteren over de voortgang of effecten van de ombuiging, zien we in de eerste maanden wel een lichte afname van zowel het aantal cliënten als de kosten op het product bewindvoering ten opzichte van 2024. De komende periode worden de effecten verder gemonitord en zal hierover bij de jaarrekening nader worden gerapporteerd.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Najaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Inkomensondersteuning	134.087	134.087	0	137.449	137.449	0	3.362	3.362	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.135	2.135	0	2.135	2.135	0	0	0	0
Minimabeleid	11.074	11.074	0	10.912	10.912	0	-162	-162	0
Totaal	147.296	147.296	0	150.496	150.496	0	3.200	3.200	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

In onderstaande tabel zijn de verwachte afwijkingen op de lasten, de baten van derden en (als resultaat) de bijdrage van gemeenten opgenomen (negatieve bedragen zijn lagere lasten c.q. baten).

Inkomensondersteuning

Bij de voorjaarsbrief werd uitgegaan van een verwachte eindstand van 6.246. Bij deze voorliggende najaarsbrief wordt, op basis van de nieuwe prognose van het CPB en een dezelfde ambitie, een eindstand geprognosticeerd van 6.318 inwoners met een uitkering in het kader van de Participatiewet. Om de geprognosticeerde eindstand te halen zijn en worden er maatregelen genomen (zie hiervoor de opgave Ontwikkelen naar Werk) om dit te realiseren.

De toename van de lasten wordt veroorzaakt door hogere klanten aantallen (€ 2,3 mln.), een hogere gemiddelde prijs (€ 2,4 mln.), hogere uitgaven individuele studietoelage (€ 0,4 mln.). Daarnaast zijn er lagere lasten LKS (€ 1,4 mln.) en IOAW/IOAZ/Bbz (€ 0,3 mln.). Per saldo hogere lasten van € 3,4 miljoen.

Daartegenover staan hogere Rijksinkomsten van de BUIG-budgetten (€ 4,9 mln.), hogere tegemoetkoming individuele studietoelage (€ 0,4 mln.) en hogere debiteuren (€ 0,3 mln.). Per saldo hogere baten van € 5,6 miljoen.

Dit resulteert in een daling van het geprognosticeerde financiële effect met € 2,2 miljoen. Was bij de voorjaarsbrief een financieel effect geprognosticeerd van € 7,0 miljoen, bij deze voorliggende najaarsbrief is dat € 4,8 miljoen. Dit financiële effect kan wijzigen mochten de genoemde risico's in de risicoparaagraaf zich in meer of mindere mate voordoen.

Voor het doen van een verzoek tot een vangnetuitkering is één van de criteria waar aan voldaan moet worden een tekort van 5% (de zogenaamde eigen risico grens). Op basis van de geprognosticeerde lasten en baten 2025 is het mogelijk om een verzoek te doen voor een vangnetuitkering voor vier gemeenten. Voor een drietal gemeenten ligt het tekort tussen de 5,2% en 5,9% terwijl voor de vierde gemeente het tekort 16,0% bedraagt. Mocht de beoogde eindstand van 6.318 niet gehaald worden en/of de hoogte van de BUIG-budgetten wijzigen, dan is het mogelijk dat het aantal gemeenten die een verzoek kunnen indienen zal wijzigen.

Alleenverdienersproblematiek

Voor de compensatie van huishoudens die geraakt worden door de alleenverdienersproblematiek worden de kosten over 2022–2025 geraamd op € 752.000, inclusief € 141.000 voor externe inhuur. De uitvoering vindt plaats via de Participatiewet, met uitbetaling van gerichte financiële compensatie aan getroffen huishoudens. In de 4e Begrotingswijziging 2025 van de GR Sociaal is dit voorstel verwerkt; voor 2026 en 2027 wordt de benodigde verwerking – indien mogelijk – meegenomen in de reguliere P&C-cyclus.

Toeslagenaffaire

Door verbeteringen in de kwaliteit en registratie zijn de incidentele uitkeringen aan gedupeerden gestegen. Hiermee komen we meer in lijn met de landelijke ontwikkelingen, waarbij op duurzame en ruimhartige oplossingen wordt ingezet. Daarnaast zijn er nog steeds nieuwe inwoners die zich voor het eerst melden voor de brede ondersteuning.

Deze incidentele uitkeringen zijn niet begroot, de prognose is dat de uitgaven € 3 miljoen zullen bedragen. De Toeslagenaffaire betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

De financiële jaarverantwoording 2025 is daarom niet opgenomen in de najaarsbrief. De hogere uitgaven van de incidentele uitkering zal bij de jaarrekening met de gemeente worden afgerekend middels de DVO. Deze kosten kunnen de gemeenten volledig declareren bij het Rijk.

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Minimabeleid	3.200	230	2.970
Prognose PMB, BB Bewind en Bijzondere bijstand	-162	-95	-67

De lasten voor het minimabeleid worden naar verwachting € 0,16 miljoen lager dan eerder geraamd. De gemeentelijke bijdragen dalen ten opzichte van de begroting met € 0,07 miljoen. Daarnaast worden de terugvorderingen van verstrekkingen binnen het minimabeleid € 0,09 miljoen lager ingeschat dan begroot. Deze lagere lasten binnen het minimabeleid ontstaan op de regelingen:

- Persoonlijk Minimabudget (PMB): De lasten vallen € 0,11 miljoen lager uit dan begroot, voornamelijk als gevolg van een afname in het aantal inwoners met bijstandsuitkering dat een PMB aanvraagt. We verwachten nog wel een extra impuls door deze groep in de tweede helft van 2025 proactief te benaderen.
- Bijzondere Bijstand (BB): De lasten zijn € 0,15 miljoen lager dan begroot en hangen samen met doorwerkingen van ontwikkelingen uit het voorgaande jaar. Toen stegen de uitgaven nog met bijna € 0,6 miljoen. In de eerste zeven maanden van 2025 ontvingen weliswaar meer inwoners bijzondere bijstand, maar de totale uitgaven daalden, vooral door lagere uitgaven voor verhuis- en inrichtingskosten, met name in Dordrecht.
- Bijzondere bijstand Bewindvoering: De lasten vallen € 0,09 miljoen hoger uit dan begroot. De begroting was eerder neerwaarts bijgesteld in verband serviceteam bewindvoering. Aangezien dit team recent van start is gegaan, is de prognose dat de beoogde besparingen niet volledig worden gerealiseerd.

Individuele studietoeslag	406	0	406
----------------------------------	-----	---	-----

De realisatie van de eerste 7 maanden (t/m juli) is geëxtrapoleerd naar het einde van het jaar.

Loonkostensubsidie	-1.383	0	-1.383
---------------------------	--------	---	--------

De lasten loonkostensubsidie van de eerste 7 maanden (t/m juli) zijn geëxtrapoleerd naar het einde van het jaar.

IOAW, IOAZ en Bbz	-341	0	-341
--------------------------	------	---	------

De lasten IOAW, IOAZ en bbz over de eerste 7 maanden (t/m juli) zijn geëxtrapoleerd naar het einde van het jaar.

Klantontwikkeling van de Bijstand	2.275	0	2.275
--	-------	---	-------

Daar waar bij de voorjaarsbrief rekening werd gehouden met een eindstand van 6.246 klanten wordt er bij de najaarsbrief, op basis van een nieuwe CPB prognose en een dezelfde ambitie, een eindstand van 6.318 geprognosticeerd. Dit en een hogere gemiddelde klantenaantal veroorzaakt een stijging op basis van aantal klanten van € 2,3 miljoen.

Prijsontwikkeling van de bijstand	2.404	325	2.079
--	-------	-----	-------

De hogere prijs is het gevolg van indexering van de bijstandsprijzen en een hogere loonheffing.

Totaal	3.200	230	2.970
---------------	--------------	------------	--------------

Bedragen x € 1.000

5.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK

Doelen

Nummer	Doelstelling
3.1	Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen
3.2	Wij bieden klanten een (on)betalde plaats die bij hen past
3.3	Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel	Realisatie
Percentage klanten met een profiel	100%	50,5
Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) zitten binnen 3 maanden op een traject	100%	3,6
Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs	450	228
Percentage met parttime werk	Groei	10,19
Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut	180	139
Percentage klanten dat minimaal 6 maanden aan het werk blijft	90%	91,38

Wat hebben we bereikt?

Wat in de eerste zeven maanden van 2025 bereikt is voor de opgave Ontwikkelen naar werk wordt onderstaand kort toegelicht aan de hand van de drie geformuleerde doelstellingen. De zes indicatoren zijn daarbij geen doel op zich, maar een logisch gevolg van gezamenlijke inspanningen om onze doelgroep in beeld te krijgen en te helpen met ontwikkeling en arbeidstoeleiding.

1. Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen

Het kennen van onze klanten is cruciaal. Daarom investeren we in het in beeld krijgen van onze klanten. Dat doen we waar mogelijk in samenwerking met het lokale veld. In de eerste 7 maanden van het jaar hebben we 50,5% van de klanten ingedeeld in profielen 1 t/m 3 op basis van de termijn waarop zij kans hebben om uit te stromen naar werk. Dit zetten we door om aan het einde van het jaar de 100% te behalen. Dit betekent dat we dan een goed beeld hebben welke klanten de beste kansen hebben om (relatief) snel via opleiding of ontwikkeling naar betaald werk bemiddeld te worden.

Klanten met profielen 1 en 2 kunnen, al dan niet met ondersteuning, op termijn naar werk bemiddeld worden. Daarom is het zaak dat die ondersteuning wordt ingeregeld. Slechts 3,6% van deze klanten zit (aantoonbaar en binnen 3 maanden) op een traject. Dit lage percentage is te verklaren doordat het ontwikkelen van een plan van aanpak veelal meer tijd in beslag neemt dan 3 maanden. De consulent heeft meerdere gesprekken nodig om de inwoner te leren kennen en een passend aanbod te kiezen. Ook ligt een belangrijke verklaring in een administratieve achterstand. Het wel of niet hebben van een traject wordt gemeten op basis van de indicator 'plan van aanpak'. Het plan van aanpak is een belangrijk instrument in de nieuwe re-integratie aanpak. In mei zijn hiervoor de processen aangepast. Echter nog niet elk team werkt al conform dit nieuwe proces (bijvoorbeeld team inburgering nog niet),

waardoor er een vertekend beeld ontstaat. De verwachting is dat dit percentage snel omhoog gaat wanneer andere teams ook zijn aangesloten.

2. Wij bieden klanten een (on)betalde plaats die bij hen past

De nieuwe aanpak op re-integratie moet meer uitstroom opleveren. Dat begint bij doelstelling 1, waarvoor we inzetten op ontwikkeling. Vervolgens is bemiddelen van belang. In de nieuwe re-integratieaanpak zijn klanten in beeld, bieden we hen een ontwikkeltraject en werken we beter samen tussen de verschillende afdelingen waardoor de overdracht naar bemiddeling eerder en beter kan. Daarnaast komt het Werk Ontwikkelpunt (WOP) op gang. Het WOP brengt expertise op het gebied van arbeidsonderzoek, aanleren van werknemersvaardigheden, arbeidsgerichte vaktrainingen en het coachen op ontwikkeldoelen van willen en kunnen werken bij elkaar. In het WOP worden modulaire trainingen aangeboden. In de centrale werksetting van het WOP draait het om het opdoen van werkervaring en werkbeleving. Verdere vakontwikkeling vindt plaats in Ontwikkelpaden in vijf kansrijke sectoren, die samen met bedrijven zijn ontwikkeld. Het WOP vormt daarmee de opstap naar die (on)betalde werkplek.

Deze stappen gaan hand in hand met de landelijke ontwikkeling van de Participatiewet in Balans. De wet is al diverse keren vertraagd. We zetten uiteraard wel stappen door onze re-integratieaanpak te wijzigen en het Werk Ontwikkelpunt te openen maar een volledige herijking moet wel passen binnen de landelijke wetgeving.

Er zijn op de peildatum 31 juli 2025 249 inwoners met een indicatie nieuw beschut, waarvan er 139 aan het werk zijn (94 bij Drechtwerk en 45 bij reguliere werkgevers). De 110 geïndiceerde inwoners die nog niet zijn geplaatst zijn inmiddels benaderd en hiervoor worden vervolgacties opgezet. Om achterstanden in de plaatsingen in de toekomst te voorkomen is een afdeling 'indicatie beheer beschut' opgericht waardoor er een centraal punt is voor de regierol, de ontvangst van adviezen, het afgeven van indicaties en de administratieve verwerking. Hierbij is ook een duidelijk werkproces opgesteld van indicatie tot plaatsing.

Daarnaast worden kennissessies georganiseerd voor medewerkers van de GR Sociaal in het herkennen van inwoners, die voor beschut werk in aanmerkingen kunnen komen en wordt geïnvesteerd in de relatie en verbinding met de opgave Zorg & Ondersteuning, GGZ-organisaties, onderwijsinstellingen en UWV. Voor alle beschut werkers in dienst bij Drechtwerk zijn inmiddels ontwikkelplannen opgesteld om hen toe te leiden naar een zo regulier mogelijke werkplek.

De doelgroep nieuw beschut is een bouwsteen bij de transitie van de sociale infrastructuur. Er komt een transformatieplan voor het sociaal ontwikkelbedrijf. Via een aparte begrotingswijziging maken we daarvoor aanspraak op door het Rijk aan gemeenten beschikbaar gestelde budgetten.

Er is een stijging in parttime werk en die lijn wordt doorgezet. Met name voor inburgeraars is parttime werk een goede oplossing omdat zij veel tijd kwijt zijn aan hun verplichte inburgeringstraject. Als we hen gelijktijdig willen helpen met ontwikkelen naar werk dan moet parttime werk voor hen mogelijk en aantrekkelijk worden gemaakt. Hiertoe gaan we aan de slag met duale trajecten voor inburgeraars en de pilot 'Afrekenen met verrekenen' voor de hele doelgroep.

3. Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Om het werkbehoud van inwoners te stimuleren zetten wij al jaren in op het bieden van ondersteuning via nazorg. Anders dan in het verleden wordt deze vorm van ondersteuning steeds meer gericht op een nadere intensivering binnen regelingen als de Wsw, Nieuw Beschut en Banenafspraken alsmede arbeidsmatige dagbesteding, stagiaires en vrijwilligers. De doelstelling voor duurzame uitstroom ligt op koers.

Maatregelen en ombuigingen

In de begroting 2025 is, als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt en de veranderende samenstelling van het bijstandbestand, een omslag gemaakt waarbij de focus is verlegd van volledige uitstroom naar betaald werk naar het ontwikkelen van inwoners naar alle vormen van betaald en onbetaald werk. Hiertoe is een aantal speerpunten benoemd om te komen tot het

(door)ontwikkelen van een passend ontwikkelaanbod voor onze inwoners. Onze inzet richt zich op het bieden van ontwikkelmogelijkheden waarbij stapsgewijs wordt gewerkt aan het ontplooiën van de zelfredzaamheid van de inwoner en in nauwere samenwerking tussen het regionale aanbod en de lokale maatschappelijke organisaties via een gemeentegerichte aanpak. In de afgelopen periode zijn ontwikkelplekken opgezet in samenwerking met lokale organisaties in verschillende gemeenten. Een ontwikkelplek biedt net dat kleine stapje vooruit om van participatie naar ontwikkeling te komen. Ook met het eerdergenoemde Werk Ontwikkelpunt bieden we klanten de zo veel mogelijk opties om zichzelf te ontwikkelen op een manier die bij hen past.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Najaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Ontwikkelen naar werk									
Statushouders	0	66	66	0	66	66	0	0	0
Participatie	9.469	9.960	491	8.529	9.020	491	-940	-940	0
Drechtwerk	51.187	51.187	0	52.428	52.428	0	1.241	1.241	0
Totaal	60.656	61.213	557	60.957	61.514	557	301	301	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

Impuls statushouders

In lijn met begroting.

Inburgering

De lasten en baten Wet inburgering 2021 lopen niet via de begroting van de GR Sociaal. De financiële verantwoording wordt periodiek rechtstreeks aan de gemeenten toegestuurd. Zie hoofdstuk 6.3 DVO's.

Participatie

Het overschot op Participatie is geschat op € 0,28 mln. Instrumenten zoals Nieuw beschut werk en pilot loonkostenpremie zijn nog niet volledig benut wat resulteert in een overschot op Participatie. Daarnaast worden er jaarlijks subsidies zoals bijvoorbeeld ESF, Versterken arbeidsmarktregio, Regionale verbinder statushouders e.d. gerealiseerd. Dit levert een besparing van Participatiemiddelen op.

Naast de reguliere instrumenten wordt er volop ingezet op de Werkzetting binnen het Werkontwikkelpunt (WOP) locatie Drechtwerk en op lokale initiatieven en samenwerking, als voorbeeld Zwijndrecht Werkt.

Sociale Infrastructuur

Het advies aan de 7 gemeenten is om het budget Sociale Infrastructuur van € 2,19 mln. (zie onderstaande tabel) te reserveren voor toekomstige uitgaven vanaf 2026. In 2025 zijn de activiteiten die al zijn ingezet, gefinancierd uit reguliere middelen Opgave Ontwikkelen naar Werk.

Omschrijving budget 2025	Vindplaats circulaire	Baten
Transitie Sociaal ontwikkelbedrijf	IU Participatie Meicirculaire 2024	1.012.697
Rijksbijdrage Sociale infrastructuur	IU Participatie Meicirculaire 2025	424.459
Impulsbudget Sociale Infrastructuur	DU Impulsbudget Meicirculaire 2025	750.306
		2.187.462

Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden

De lasten en baten van de Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden zijn toegevoegd aan Participatie. Voor het jaar 2025 is met Centrumgemeente Dordrecht afgesproken dat de begroting van

de GR Sociaal niet wordt aangepast. In de cyclische producten wordt over de voortgang van de financiën gerapporteerd. Onderstaande tabel geeft de prognose van de lasten 2025 weer.

Uitvoeringsagenda AMR Drechtsteden		Actuele begroting Voorjaarsbrief 2025	Prognose Najaarsbrief 2025	
Dekking via Centrumgemeente Dordrecht	Incidenteel / structureel			
Subsidie Regionaal verbinder statushouders	3 jaar (2024 t/m 2026)	136.000	136.800	Inzet regionaal verbinder statushouders
DU coördinatie jeugd arbeidsmarktregio	Eenmalig	50.000	0	Coördinator Jeugd wordt binnen de reguliere beleidsuren opgevangen
Overschot			50.000	

Werkcentrum Drechtsteden		Actuele begroting Voorjaarsbrief 2025	Prognose Najaarsbrief 2025	
Dekking via Centrumgemeente Dordrecht	Incidenteel / structureel			
Overschot 2024 AMR Drechtsteden	Eenmalig	120.000	120.000	inzet 5 projecten goedgekeurd door Regionaal Beraad
DU Communicatie Werkcentrum	Eenmalig	97.000	97.000	Extra communicatie inzet GR Sociaal
DU WIN regeling Work in NL	3 jaar (2025 t/m 2027)	150.000	82.400	Prognose 2025 projectplan WIN-punt
Rijksbijdrage Werkcentrum, gidsfunctie	Structurele middelen	136.000	136.000	Gidsfuncties GR Sociaal
Rijksbijdrage Werkcentrum	Structurele middelen	453.000	403.000	Prognose lasten 2025
Rijksbijdrage Werkcentrum	Incidentele middelen	460.000	413.000	prognose lasten 2025
Rijksbijdrage Werkcentrum	Incidentele middelen	450.000	0	€ 450k nog niet toegekend door Regionaal Beraad
		1.866.000	1.251.400	
Overschot			614.600	

In overleg met Centrumgemeente Dordrecht is afgesproken dat Dordrecht als centrumgemeente de regierol in de Arbeidsmarktregio weer op zich neemt. De GR Sociaal stelt daarom een herziene meerjarenbegroting van de structurele lasten Werkcenter op en verwerkt dit in de Voorjaarsbrief 2026 en de Uitgangspuntennotitie 2027.

Drechtwerk

De voorliggende Najaarsbrief 2025 geeft voor Drechtwerk t.o.v. van de Voorjaarsbrief een verwachte stijging van de lasten en baten naar het einde jaar van € 1,24 mln. Hierin is het effect van loon- en prijsindexering verwerkt. De verwachte gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel Drechtwerk, t.o.v. de Voorjaarsbrief zal met € 0,02 mln. afnemen en wijzigt van € 5,44 mln. naar € 5,42 mln. ultimo 2025.

Het is zoals gebruikelijk een combinatie van verschillende lasten en baten, op de begrote onderdelen:

- Rijkssubsidie SW, vanuit Meicirculaire 2025
- Detacheringen opbrengsten
- Salaris (Doelgroepen en ambtelijk)
- Overige personeelslasten
- Bedrijfsvoering kosten (incl. Drechtwerk bv)
- Overname van de activiteiten van Baanbrekend detacheren

Hoofddlijn analyse Najaarsbrief onderdeel Drechtwerk:

2025

Voorjaarsbrief versus Najaarsbrief

Verlagend in de gemeentelijke bijdrage	
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	€ 407
Onderhoudskosten	€ 8
Ict kosten	€ 27
Bijdrage exploitatie Drechtwerk BV	€ 247
Wsw subsidie Rijksgelateerd	€ 768
Salarissen medewerkers Participatie (oud BB Deta)	€ 968
LIV 2024*	€ 137
	<u>€ 2.563</u>

Verhogend in de gemeentelijke bijdrage	
Opbrengsten Detacheringen	€ 90
Bijdrage individueel vervoer	€ 18
Overige bijzondere inkomsten	€ 9
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	€ 473
Overige personele kosten	€ 4
Belastingen & verzekeringen	€ 16
Salarissen Wsw-medewerkers	€ 658
Loonkosten subsidie aan werkgevers t.b.v. begeleidwerkers	€ 13
Salarissen Beschut medewerkers (inclusief oud BB Deta)	€ 1.156
Asbestclaim*	€ 100
	<u>€ 2.537</u>

Daling gemeentelijke bijdrage t.o.v. Voorjaarsbrief	<u>€ 26</u>
---	-------------

(bedragen * 1000)

* Incidentele post

Het geheel van deze bijstelling op o.a. loon- en prijsontwikkelingen en ook de verwerking van het verbeterde exploitatieresultaat van de Drechtwerk BV werkt door in de gemeentelijke bijdrage aan Drechtwerk.

In deze bijstelling zit één incidentele baat van € 0,14 mln. i.v.m. ontvangen LIV 2024 en één incidentele last van € 0,1 mln. voor een Asbestclaim.

Totaaloverzicht

In onderstaande tabel zijn de verwachte afwijkingen op de lasten, de baten van derden en (als resultaat) de bijdrage van gemeenten opgenomen (negatieve bedragen zijn lagere lasten c.q. baten).

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Participatie	-940	-665	-275
Coördinator Jeugd	-50	-50	0
Er wordt geen gebruik gemaakt van de Decentralisatie uitkering Jeugd van de Arbeidsmarktregio. De inzet wordt in 2025 gefinancierd uit de reguliere beleidscapaciteit.			
DU WIN regeling Work in NL	-68	-68	0
Prognose lasten 2025 project Work in Nederland, WIN regeling			
Werkcentrum Drechtsteden	-547	-547	0
Prognose lasten en baten 2025 voor de uitvoering van het Werkcentrum Drechtsteden.			
Prognose Participatie 2025	-275	0	-275
Prognose lasten en baten Participatie. Na extrapolatie van de lasten en het inzichtelijk maken van de verplichtingen is er een overschot op Participatie 2025.			
Drechtwerk	1.241	286	955
Prognose lasten en baten Drechtwerk 2025	1.241	286	955
Prognose verhoging van de lasten en baten Drechtwerk met € 1,24 mln. De verliesbijdrage aan Drechtwerk is afgenomen met 0,02 mln. en wijzigt van € 5,44 mln. naar € 5,42 mln. ultimo 2025.			
Totaal	301	-379	680

Bedragen x € 1.000

5.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING

Doelen

Nummer	Doelstelling
4.1	Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning
4.2	Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.
4.3	Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel	Realisatie
Gemiddelde kosten per inwoner voor IB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	5% onder de referentielijn 2018	6,89%
Gemiddelde kosten per inwoner voor DB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	blijven onder de referentielijn 2023	3,6%
Score klantbeleving HO	≥ 7,5	7,2
Score kwaliteitsmeting HO	≥ 7,5	7,9
% inwoners met IB dat afschaalt naar lagere maatwerkvoorziening of andere (algemene) voorziening.	≥ 15%	8,6%
% meldingen IB/DB dat wordt opgelost via een andere oplossing dan een maatwerkvoorziening.	≥ 5%	15,6%
% klanten met een ondersteuningsduur langer dan vier jaar	≤ 25%	27%
Het aantal 65'plussers met een Wmo-maatwerkvoorziening ten opzichte van het totale aantal 65'plussers in de Drechtsteden daalt met 2%	≥ 2%	1,4% (t.o.v. 2023)

Wat hebben we bereikt?

Vanuit onze ambitie zet de opgave Zorgen voor Ondersteuning breed in op actief meedoen in de samenleving. Om deze maatschappelijke opgave nu en in de toekomst vorm te geven hebben we doelstellingen geformuleerd die inzetten op het vergroten van zelfredzaamheid en participatie van inwoner. Deze focus moet leiden tot het aanspreken van de eigen kracht, de kracht van het netwerk en de kracht van de samenleving, met als effect een demping van het gebruik van maatwerkvoorzieningen. Dit doen we met het oog op enerzijds de uitgangspunten van positieve gezondheid en eigen regie van de inwoner en anderzijds de financiële en personele houdbaarheid van de Wmo door de combinatie van schaarste in het aanbod en toenemende vraag door vergrijzing en ambulantisering.

Bij de drie doelstellingen zijn verschillende indicatoren opgesteld. Deze indicatoren zetten in op het behalen van de doelstelling.

1. Wij indiceren en voeren regie op de beoogde effecten van de maatwerkondersteuning

Bij deze doelstelling sturen we op de inzet van ondersteuning **zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig**. De gemiddelde kosten per cliënt Individuele begeleiding liggen 7,92% onder de referentielijn. Dat is iets minder dan vorig jaar. We zien aan het begin van 2025 een eenmalige stijging van de gemiddelde kosten per cliënt, doordat de doelgroep Individuele begeleiding vanuit de Maatschappelijke opvang is overgezet naar de maatwerkvoorzieningen Wmo. Daarmee hebben we een relatief 'zware' doelgroep toegevoegd aan ons cliëntenbestand. Na januari is de lijn opnieuw stabiel en ligt deze nog steeds onder de referentielijn.

Voor dagbesteding hebben we deze referentielijn pas later opgesteld, maar ook daar blijven de gemiddelde kosten per cliënt onder de gestelde referentielijn. In het eerste half jaar 2025 liggen de gemiddelde kosten per cliënt 3,6% onder de referentielijn.

Voor huishoudelijke ondersteuning meten we zowel de klantbeleving als de kwaliteit van de ondersteuning. Deze worden gemeten door een onafhankelijke partij. Voor de klantbeleving zien we de laatste jaren een achteruitgang in het cijfer. Dit wordt mogelijk veroorzaakt doordat de voorziening de laatste jaren onder druk staat qua levering. Tegelijk zien we dat de kwaliteit van het 'schone huis' niet afneemt. Er is nog geen reden voor zorg, maar we blijven beide cijfers nauwkeurig monitoren.

2. Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.

De beweging van **Wmo naar de voorkant** en het **normaliseren van ondersteuning** zijn belangrijke ontwikkelingen die reeds is ingezet. Met de aanwezigheid van Wmo-consulenten een deel van de week in verschillende wijkteams in de regio, staan we dicht bij de inwoner en kijken we samen met hen naar lichtere vormen van ondersteuning dan maatwerkvoorzieningen. Een concreet voorbeeld van normaliseren is het werken volgens de methodiek van Simpel Switchen. Daarbij wordt voor inwoners met een vraag op het gebied van arbeidsmatige dagbesteding onderzocht of zij op een andere manier kunnen worden ondersteund. Bijvoorbeeld via (beschut) werk of een participatieplek.

Het percentage inwoners met IB dat afschaalt naar lagere maatwerkvoorziening of andere (algemene) voorziening is 8,6% (eind Q2). Dit percentage cumuleert in de loop van het jaar, dus hiermee liggen we op koers om aan het einde van het jaar deze doelstelling te realiseren.

Ruim 15% van de IB/DB meldingen is afgesloten met een advies aan de inwoner waarbij de oplossing via het Wijkteam of een andere voorziening kan worden opgepakt. Dit betekent dat er geen maatwerkvoorziening is ingezet en dit laat zien dat maatwerk niet altijd direct nodig is. Bovendien is 9% van de ondersteuningsvragen na het keukentafelgesprek door de inwoner zelf opgelost, waardoor geen maatwerkvoorziening nodig was.

Van het totaal aantal cliënten was er in 27% langer dan 4 jaar in begeleiding (peilmoment 1 september '25). Dit is nog 2% boven de doelstelling, maar we zien hier een gestage daling ten opzichte van eerdere peilmomenten op 1 jan 25 (28%), 1 okt 24 (29%), 1 jul 24 (28%). We blijven hier op inzetten door te sturen op afschaling en uitstroom in samenwerking met de lokale teams.

3. Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

De doelgroep ouderen in Nederland groeit. In de Wmo 2015 spelen twee vormen van schaarste een belangrijke rol: financiële schaarste (beperkt beschikbaar geld) en personele schaarste (beperkt beschikbare mensen). Voor de houdbaarheid van de Wmo is het belangrijk om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen.

Het is gezien de groeiende doelgroep niet mogelijk om jaarlijks twee procent afname te realiseren. Daarom kijken we voor deze doelstelling kijken we terug naar peiljaar 2023 (het moment dat deze doelstelling is opgesteld). Ten opzichte van 2023 zien we een daling van 1,4%. We hadden met de inzet van Herstelgerichte ondersteuning verwacht deze doelstelling te kunnen realiseren. Door het beëindigen van deze interventie zal deze doelstelling dit jaar niet behaald worden. Op dit moment wordt samen met gemeenten verkend of er andere mogelijkheden zijn om een interventie te organiseren waarmee de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van ouderen wordt vergroot.

De uitkomsten van deze verkenning zullen op een later moment bestuurlijk worden geagendeerd ter beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

Overige ontwikkelingen

- Het wetsvoorstel voor "inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage" is na de val van het kabinet controversieel verklaard. Dat betekent dat de invoering minimaal 1 jaar naar achteren is geschoven en invoering op zijn vroegst 1 januari 2027 zal plaatsvinden.
- Stalling Scootmobielen
Het Bouwbesluit bouwwerken leefomgeving (BBL) verbiedt het stallen van scootmobielen in vluchtroutes van wooncomplexen. Als er geen geschikte stalling aanwezig is in het complex, is het de verantwoordelijkheid van de SDD om een stalling met oplaadpunt te regelen, behalve bij nieuwbouw. Daar is de woningeigenaar of de corporatie verantwoordelijk. Bij doelgroepengebouwen moeten afspraken met corporaties worden gemaakt. Op dit moment worden de oude stallingsplaatsen in complexen afgesloten, waardoor er nieuwe stallingen gerealiseerd moeten worden. De kans is groot dat hier in 2025 nog kosten voor gemaakt moeten worden. Echter, de grootste kostenpost zal in 2026 liggen, vanwege de doorlooptijd van vergunningen en eventuele verbouwingen.

Zie bijlage 6.6 Cijfers per gemeente: aantal klanten per voorziening op 30-06-2025 (standcijfer 03-09-2025).

Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen Zorgen voor ondersteuning	2025
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>	
Herstelgerichte ondersteuning	€ 760
Inzet Wmo naar de voorkant	€ 544
<i>Maatregelen UPN 2026</i>	
Aanpassing (maatregel) Herstelgerichte ondersteuning	€ 142
Uitbreiding Wmo naar de voorkant begeleiding en dagbesteding	€ 60
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026</i>	
Correctie Herstelgerichte ondersteuning	€ -471
Correctie Inzet Wmo naar de voorkant	€ -442
<i>Najaarsbrief 2025</i>	
Stopzetten herstelgerichte ondersteuning + drempel effect	€ -431
TOTAAL	€ 162

(bedragen x € 1.000)

Vastgestelde maatregelen Begroting 2025

Herstelgerichte ondersteuning is in 2024 van start gegaan voor bijna alle gemeenten en medio 2025 gaat Dordrecht ook van start.

Bij de Uitgangspuntennotitie 2026 zijn nieuwe maatregelen toegevoegd:

Aanpassing maatregel Huishoudelijke Ondersteuning Herstelgerichte ondersteuning

In de begroting 2025 – 2028 is voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning.

De verwachte groei wordt hierdoor gedempt.

Uitbreiding Wmo naar de voorkant begeleiding en dagbesteding

De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding. Vanaf 2025 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze "lichtere" vormen van begeleiding.

Correctie Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026

Bij herstelgerichte ondersteuning is de maatregel vanaf 2025 bij vervoer niet meer van toepassing. Inzet Wmo naar de voorkant, bij de huishoudelijke ondersteuning is de was- en strijk voorziening m.i.v. 2026 bijgesteld naar een bezuiniging van € 1 mln. En bij de Individuele begeleiding is de maatregel aangepast.

Najaarsbrief 2025 stopzetten herstelgerichte ondersteuning

Herstelgerichte ondersteuning en de maatregel (herstelgerichte ondersteuning) is niet meer van toepassing vanaf 1 januari 2025, voor 2026 wordt het gecorrigeerd in de Voorjaarsbrief 2026 en meerjarig in de begroting 2027-2030.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Najaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Zorgen voor ondersteuning									
Hulpmiddelen	5.581	5.581	0	5.939	5.939	0	358	358	0
Vervoer	12.099	12.099	0	12.203	12.203	0	104	104	0
Huishoudelijke ondersteuning	36.204	36.204	0	36.667	36.667	0	463	463	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	38.043	38.043	0	39.644	39.644	0	1.601	1.601	0
Totaal	91.927	91.927	0	94.453	94.453	0	2.526	2.526	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

Binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning stijgen de lasten en baten naar verwachting met € 2,5 mln. ten opzichte van de huidige begroting. Deze stijging is te wijten aan een toenemende vraag naar de verschillende Wmo-voorzieningen. Specifiek bij de voorziening Individuele Begeleiding is er een grotere instroom van klanten vanuit de Maatschappelijke Opvang dan eerder ingeschat. Deze groep maakt voornamelijk gebruik van de duurdere vormen van individuele begeleiding en zorgt daarmee voor een stijging van de lasten. Ook wordt er momenteel een inhaalslag gemaakt om de achterstand in meldingen weg te werken, hetgeen resulteert in een toenemend beroep op ondersteuning. Ten aanzien van Huishoudelijke Ondersteuning zijn de fluctuaties in de aantallen gerelateerd aan het wegvallen van de voorziening Herstelgerichte Ondersteuning. Bij de Hulpmiddelen wordt er vaker een beroep gedaan op de duurdere woonvoorzieningen zoals de trapliften. Daarnaast is in de prognose rekening gehouden met de gewijzigde begroting van Stroomlijn, waardoor de lasten van het collectieve vervoer licht zijn gedaald.

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Hulpmiddelen	358	0	358
Prognose Hulpmiddelen/Woonvoorziening	358	0	358

Er is sprake van een forse toename in het aantal klanten dat een beroep doet op een (duurdere) woonvoorziening.

Vervoer	104	0	104
Prognose Individueel Vervoer	156	0	156
Op dit moment is er geen duidelijke verklaring voor de stijging van de uitgaven. We zullen hier bij de jaarrekening op terugkomen			
Begrotingswijziging collectief vervoer (Stroomlijn)	-52	0	-52
Stroomlijn, die ons collectief vervoer regelt, heeft de begroting voor 2025 aangepast. Dit komt vooral doordat ze hadden gerekend op een stijging van 4% in de NEA-index, maar deze bleek in werkelijkheid 1,5% te zijn. Daarnaast is ook de tariefswijziging voor de vervoerder per 1 augustus in de aangepaste begroting verwerkt.			
Huishoudelijke ondersteuning	463	60	403
Prognose Huishoudelijke Ondersteuning	463	60	403
Het aantal cliënten dat gebruikmaakt van huishoudelijke ondersteuning is aanzienlijk toegenomen. Deze stijging is met name het gevolg van het beëindigen van herstelgerichte ondersteuning per 1 januari 2025. Als gevolg hiervan worden de beoogde besparingen niet gerealiseerd. De toename van het aantal cliënten leidt wel tot een stijging van inkomsten uit eigen bijdragen via het CAK.			
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.601	0	1.601
Prognose Individuele Begeleiding	1.768	0	1.768
Het aantal cliënten dat gebruikmaakt van Individuele Begeleiding (IB) is toegenomen. Dit komt doordat er meer cliënten dan verwacht zijn overgezet van de groep Individuele Begeleiding Maatschappelijke Ondersteuning naar IB. Daarnaast is het aantal IB-clients verder gestegen door o.a. het inlopen van achterstanden.			
Prognose Dagbesteding en vervoer	-167	0	-167
De uitgaven voor maatwerkvoorziening Dagbesteding nemen af. Dit komt vooral doordat er minder gebruik wordt gemaakt van de duurdere vormen van Dagbesteding. Ook heeft Stroomlijn de begroting voor het vervoer naar Dagbesteding aangepast.			
Totaal	2.526	60	2.466
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

5.5 BEDRIJFSVOERING

Doelen

Nummer	Doelstelling
5.1	We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.
5.2	Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren
5.3	Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel	Realisatie
Geen overschrijding van de begroting. Met zo min mogelijk financiële middelen het werk doen. Bij overschrijding >5% de begroting aanpassen	5%	0,28%
Financiële fouten blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) van 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%	0,08%
Financiële onzekerheden blijven binnen de norm (van resultaat getrouwheid) 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%	0,26%
Procedurele fouten / juridische fouten blijven binnen de norm van 3%	3%	22%
Voor alle gemeenten individuele rapportages beschikbaar en 2 gesprekken per jaar per gemeente	7	0
Ontsluiting van 1ste financiële basiscijfers per gemeente en inzichtelijk op dashboards	7	7

Wat hebben we bereikt?

Onderzoeksresultaten na extrapolatie

Een schematisch overzicht van de tot nu toe geconstateerde fouten en onduidelijkheden (m.b.t. de rechtmatigheidsverantwoording) en fouten en onzekerheden (m.b.t. getrouwheid) is weergegeven in onderstaande tabel. Conclusie is dat op basis van de uitgevoerde controle over de eerste 6 maanden er voor afgerond € 0,8 miljoen aan fouten is geconstateerd. Dit hebben we voor het beeld afgezet tegen onze tot nog toe gehanteerde norm is nog gebaseerd op 1% van de begrote lasten (de in de tabel opgenomen 0,26% voor getrouwheidsfouten en 0,08% van rechtmatigheidsfouten). Uiteraard kunnen hier nog geen conclusies aan worden verbonden richting het einde van het jaar.

Resultaat getrouwheid	Realisatie fout (bedrag)	Realisatie fout (%)	Norm	Binnen de norm
Financiële fouten (excl. get. overeenkomsten door niet-gemandateerden)	€ 157.421			
Financiële fouten (get. overeenkomsten door niet-gemandateerden)	€ 452.355			
Onzekerheden	€ 205.540			
Totaal	€ 815.316	0,26	< 1%	
Resultaat rechtmatigheid				
Financiële fouten	€ 244.286	0,08	< 1%	
Onduidelijkheden	€ -			
Procedurele onrechtmatigheden	Realisatie fout (aantallen)	Realisatie fout (%)	Norm	Binnen de norm
Participatiewet	10	11,49	< 3%	
Re-integratie	1	5,56	< 3%	
WMO	24	44,44	< 3%	

De procedurele onrechtmatigheden hebben geen impact op de rechtmatigheidsverantwoording van het DB in de jaarstukken 2025 en worden nader toegelicht in de VIC 6-maandsrapportage. Het resultaat getrouwheid en het resultaat rechtmatigheid uit de tabel hierboven is in navolgende tabel nader gespecificeerd. Deze worden nader toegelicht in de VIC 6-maandsrapportage. De begrotingsonrechtmatigheden worden meegenomen bij de jaarrekeningcontrole, hetgeen voor de hand ligt gezien de aard van deze eventuele onrechtmatigheden (zijn nog niet bekend).

Gemeentelijke rapportages en dashboard

In 2024 zijn de ambtelijke gemeenterapportages geïmplementeerd en zijn hierover gesprekken gevoerd met de gemeenten. Voor 2025 zijn deze rapportages echter niet opgesteld. De gemeente gesprekken worden geëvalueerd en in overleg met de gemeenten wordt gekeken naar een nieuwe wijze om de gesprekken te voeren.

Er is een regionaal gemeentedashboard inclusief financiële gegevens. De gemeente toegang tot deze dashboard en kunnen filter op gemeenteniveau. Er zijn financiële gegevens beschikbaar op bijzondere bijstand en PMB, WMO en energietoeslag. De toelichting op de financiële gegevens is onderdeel van de gemeentegesprekken. In december 2024 hebben we met de gemeenten geëvalueerd en de verzoeken van de gemeenten zijn inmiddels doorgevoerd.

ICT

In 2025 is gestart met de aanbesteding van twee pakket, er komt een nieuw DMS systeem waarmee er wordt voldoen aan de eisen van de Archiefwet. Daarnaast loopt er een aanbesteding voor Schuldhulpverlening en bewindvoeringen. Begin 2026 zal de implementatie plaats vinden. Het AB heeft ingestemd met scenario 2 van de notitie ter verbetering van de ICT, dit om de formatie op peil te krijgen. In oktober zal het AB een beslissing nemen om te kiezen voor optie 4. Met deze keuze kan ICT en data naar een volgende fase worden gebracht, waardoor nieuwe ontwikkelingen gerealiseerd kunnen worden. Dit vormt een noodzakelijke stap richting innovatie en maakt het mogelijk om op termijn effectievere systemen te ontwikkelen die zowel medewerkers als inwoners beter inzicht geven in producten en dienstverlening.

Toekomstige huisvesting organisatie

De GR Sociaal heeft op basis van de (Bestuurlijke) Samenwerkingsovereenkomst (SOK) met de gemeente Dordrecht (uit de GRD-tijd) de intentie om mee te verhuizen naar het toekomstige Dordthuis. In maart 2025 is besloten om de huisvesting te verdelen over de panden: 1- Dordthuis; 2- locatie aan het Achterom en 3- de locatie Snelliusstraat. Voor het Dordthuis wordt in Q3 een aangepaste SOK (SOK+) aan het DB aangeboden om de intentie om te zetten naar een ingebruikname op het moment dat kan (verhuizing staat nu gepland rond augustus 2026). Dat ter zekerstelling richting de gebouweigenaar (gemeente Dordrecht) zodat deze op een rechtmatige wijze de benodigde stappen kan zetten, zoals de verschillende aanbestedingen die nodig zijn, om de ingebruikname volgend jaar te kunnen realiseren. Naast de SOK+ is er ook een afspraak gemaakt met betrekking tot de wijze waarop de integrale kostprijs plaatsvindt. Naast de kosten van het casco zijn daar ook de kosten van de exploitatie in opgenomen. deze kosten worden verrekend naar het aantal m2 dat door de partners wordt gebruikt en dus primair wordt toegerekend. Financieel en qua metrage is de vigerende SOK in de begroting verwerkt en is ook als kader vastgesteld.

Voor de locatie het Achterom is de gemeente Dordrecht bezig om de aanbestedingen op de markt te zetten die nodig zijn om te voldoen aan de duurzaamheidseisen. Binnen de GRS ligt de verantwoordelijkheid voor de inrichting en gebruik van het pand. Medio augustus is een programma van eisen gerealiseerd en is deze vertaald naar een schetsontwerp/indelingsplan. In de volgende fases wordt toegewerkt naar een definitief ontwerp als basis voor de aanbesteding voor de inrichting. Daartoe zal nog een kredietaanvraag aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Qua planning is de afspraak dat de huurcontracten voor het Dordthuis en 't Achterom in Q4 2025 kunnen worden ondertekend. Uiterlijk eind maart 2026 zullen alle onderdelen zijn afgerond en zijn ook de kosten inzichtelijk. Een en ander is bijvoorbeeld mede afhankelijk van de kosten van de aanbestedingen die de gemeente Dordrecht heeft gedaan dan wel nog moeten worden uitgezet maar zal ook helder zijn waar dubbelingen zitten in de huidige contractering van de Bedrijfsvoering Drechtsteden in relatie tot de Facilitair Management Organisatie (in oprichting) die de exploitatie voor de panden organiseert.

De GR Sociaal is voor de toekomstige huisvesting mede afhankelijk van het tempo van de projectvoortgang van de bouw van het Dordthuis en verbouw van het casco Achterom. Bij de jaarrekening zal gekeken worden of er afhankelijk van deze projectvoortgang het nodig is om het projectbudget uit 2025 mee te nemen naar 2026.

Voor Snelliusstraat zal ook een verbouwing nodig zijn in het kader van het transitieplan voor het ontwikkelbedrijf. Alle activiteiten op het gebied van werk worden vanuit Drechtwerk georganiseerd en daar zal nog een aantal aanpassingen nodig zijn. Ook dit zal worden meegenomen in de kredietaanvraag.

Samen verbeteren

Met het programma Samen Verbeteren zetten we stap voor stap mooie resultaten neer. De afgelopen maanden zijn de vier grote verbeteringen verder uitgewerkt: Re-integratie is succesvol geïmplementeerd en afgerond, bij Minima zijn alle processen herontworpen en ligt er een interne businesscase voor de inzet van het PKO-kennissysteem, en zijn daarnaast de nieuwe aanvraagformulieren in ontwikkeling. Bij Kennismaking zijn de eerste mijlpalen opgeleverd en werken we aan de GAP-analyse, en bij de Wmo is het laagjesmodel van de huidige situatie opgesteld en zijn we gestart met het herinrichten van werkbeschrijvingen en werkinstructies. Daarnaast zijn er concrete quick wins gerealiseerd, zoals het vernieuwen van de formulieren voor de bestaanszekerheidscheck en schuldhulpverlening. Dankzij deze verbetering hoeven inwoners niet langer twee keer hetzelfde verhaal te vertellen en kunnen collega's elkaars rapportages inzien. Ook zijn nieuwe projecten gestart,

waaronder het informeel afhandelen van bezwaarschriften en de procesoptimalisatie bij het Toeslagenteam

Bedrijfsvoering Drechtsteden

Het jaar 2025 is het laatste jaar van de huidige overeenkomst met Bedrijfsvoering Drechtsteden. De afgelopen periode is in gezamenlijkheid met de andere klanten van Bedrijfsvoering Drechtsteden gewerkt aan een transformatie van de dienstverlening, de financiering, de kostenverdeling en de sturing hierop. De komende maanden wordt dit vertaald naar een nieuwe overeenkomst vanaf 2026. Ook wordt duidelijk wat de financiële consequenties zijn voor de GR Sociaal.

Verkoop Friss Facilitair

Begin dit jaar is de verkoop van (de verbonden partij) Friss Facilitair definitief afgerond en is het verkoopbedrag van € 470.000 ontvangen. Na de afwaardering van de deelneming in Friss Facilitair op de balans blijft er ca. € 460.000 over wat ingezet wordt om de extra kosten van het onderzoek te dekken.

Onderzoek GR Sociaal

Er is een memo voor het dagelijkse bestuur opgesteld voor het onderzoek naar sociale en zakelijke integriteit bij de GR Sociaal ivm meerkosten. Van het resultaat op apparaat van de jaarrekening 2024 is € 700.000 in een bestemmingsreserve gestort. Echter blijkt de totale kosten nu geraamd te zijn op € 1,1 miljoen. De meerkosten kunnen gedekt worden uit de verkoop van Friss Facilitair.

Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen Bedrijfsvoering	2025
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>	
Nullijn formatie 10 fte	1.128
<i>Maatregelen UPN 2026</i>	
Nullijn formatie 3,3 fte	-
<i>Voorjaarsbrief 2025</i>	
Serviceteam Bewindvoering	-222
TOTAAL	€ 906

(bedragen x € 1.000)

UPN2025 Nullijn formatie

Wanneer we kijken naar de ontwikkelingen in de Opgaven en het uitgangspunt dat de formatie meebeweegt met de daarin afgesproken opdrachten en resultaten betekent dit voor de ontwikkeling van de formatie voor 2025 een groei van 10 fte, zijnde € 1.128.000. Besloten is om van dit standpunt af te wijken en de formatie in de begroting 2025 niet mee te laten bewegen met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.).

Voorjaarsbrief 2025 Serviceteam Bewindvoering

Als onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", spoor 2 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Vanaf 2026 zal de ombuiging resulteren in een besparing, terwijl deze in 2025 nihil is.

Zie de voortgang Serviceteam Bewindvoering bij de opgave Bestaanszekerheid versterken.

Wat zijn de kosten?

Opgave	Actuele begroting 2025			Najaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bedrijfsvoering									
Apparaatskosten	63.592	62.335	-1.257	62.942	61.685	-1.257	-650	-650	0
Apparaatskosten DVO's	5.006	5.006	0	5.006	5.006	0	0	0	0
Treasury	215	215	0	215	215	0	0	0	0
Totaal	68.813	67.556	-1.257	68.163	66.906	-1.257	-650	-650	0

Programmareserves	Actuele begroting 2025			Najaarsbrief 2025			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties reserves	0	700	700	0	700	700	0	0	0
Totaal	0	700	700		700	700	0	0	0

Totaal generaal	68.813	68.256	-557	-557	67.606	-557	-650	-650	0
------------------------	---------------	---------------	-------------	-------------	---------------	-------------	-------------	-------------	----------

Bedragen x € 1.000

Toelichting bij de afwijkingen

De prognose voor de opgave Bedrijfsvoering laat een onderbesteding zien op de apparaatskosten van bijna € 0,7 mln. Dit resultaat is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat openstaande vacatures gedurende het jaar niet volledig zijn ingevuld en wordt een klein deel veroorzaakt door een onderbesteding op de materiële apparaatsbudgetten. Tevens verwachten we dit jaar € 0,2 mln. extra aan rente-inkomsten te ontvangen, hetgeen leidt tot een verdere verlaging van de bijdrage van de gemeenten.

Het Algemeen bestuur van de GR Sociaal heeft op 10 juli 2025 de Begroting 2026 vastgesteld. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, waarin gemeenten de urgentie van de ombuigingen benadrukken, is tijdens deze vergadering tevens besloten om een structurele ombuiging van € 2 mln. op de personeelskosten en overhead meerjarig door te voeren vanaf 2026. De ombuiging op de personeelskosten wordt gerealiseerd door de begrotingsmethodiek van de personeelskosten aan te passen. Daarnaast worden diverse aanpassingen binnen de overhead doorgevoerd, waaronder de bijstelling van de verschillende personeels- en afdelingsbudgetten, bijdrage aan Servicegemeente en inhuurbudgetten.

6 BIJLAGEN

6.1 BIJDRAGEN PER GEMEENTE 2025

Bijdragen gemeenten naar Taakveld - Opgave - product bedragen x € 1.000		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
0.5	Treasury	-10	-111	-6	-11	-16	-16	-30	-200
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>-10</i>	<i>-111</i>	<i>-6</i>	<i>-11</i>	<i>-16</i>	<i>-16</i>	<i>-30</i>	<i>-200</i>
	Treasury	-10	-111	-6	-11	-16	-16	-30	-200
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	151	1.086	126	236	251	195	380	2.425
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>151</i>	<i>1.086</i>	<i>126</i>	<i>236</i>	<i>251</i>	<i>195</i>	<i>380</i>	<i>2.425</i>
	Apparaatskosten DVO's	151	1.086	126	236	251	195	380	2.425
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	31	405	5	40	83	55	91	710
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>31</i>	<i>405</i>	<i>5</i>	<i>40</i>	<i>83</i>	<i>55</i>	<i>91</i>	<i>710</i>
	Apparaatskosten DVO's	31	405	5	40	83	55	91	710
6.3	Inkomensregelingen	9.451	94.983	5.892	9.607	13.672	13.895	29.154	176.654
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>9.451</i>	<i>94.983</i>	<i>5.892</i>	<i>9.607</i>	<i>13.672</i>	<i>13.895</i>	<i>29.154</i>	<i>176.654</i>
	Inkomensondersteuning	7.306	71.845	4.583	7.401	10.370	10.690	23.105	135.298
	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	110	1.215	56	120	174	163	297	2.135
	Minimabeleid	563	5.706	383	563	904	758	1.543	10.420
	Apparaatskosten	1.472	16.217	870	1.524	2.223	2.284	4.210	28.800
6.4	WSW en beschut werk	1.738	23.446	0	1.377	2.166	3.014	4.306	36.047
	<i>Ontwikkelen naar werk</i>	<i>1.738</i>	<i>23.446</i>	<i>0</i>	<i>1.377</i>	<i>2.166</i>	<i>3.014</i>	<i>4.306</i>	<i>36.047</i>
	Drechtwerk	1.738	23.446	0	1.377	2.166	3.014	4.306	36.047
6.5	Arbeidsparticipatie	1.278	13.587	700	1.335	1.900	1.818	4.280	24.898
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>1.278</i>	<i>13.587</i>	<i>700</i>	<i>1.335</i>	<i>1.900</i>	<i>1.818</i>	<i>4.280</i>	<i>24.898</i>
	Minimabeleid	2	23	0	1	3	3	5	37
	Statushouders	5	27	2	7	8	6	11	66
	Participatie	391	4.159	218	411	581	556	1.317	7.633
	Apparaatskosten	880	9.379	480	915	1.308	1.253	2.947	17.162
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.126	8.476	965	1.665	2.122	2.020	2.964	19.338
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1.126</i>	<i>8.476</i>	<i>965</i>	<i>1.665</i>	<i>2.122</i>	<i>2.020</i>	<i>2.964</i>	<i>19.338</i>
	Hulpmiddelen	431	2.470	416	523	629	542	928	5.939
	Vervoer	594	5.304	473	1.002	1.306	1.309	1.765	11.753
	Apparaatskosten	101	702	76	140	187	169	271	1.646
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.222	13.886	1.749	3.025	4.231	3.089	5.636	33.838
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>2.222</i>	<i>13.886</i>	<i>1.749</i>	<i>3.025</i>	<i>4.231</i>	<i>3.089</i>	<i>5.636</i>	<i>33.838</i>
	Huishoudelijke ondersteuning	2.178	13.589	1.715	2.962	4.148	3.028	5.513	33.133
	Apparaatskosten	44	297	34	63	83	61	123	705
6.712	Begeleiding (WMO)	2.083	17.060	1.874	2.149	3.149	3.371	5.454	35.140
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>2.083</i>	<i>17.060</i>	<i>1.874</i>	<i>2.149</i>	<i>3.149</i>	<i>3.371</i>	<i>5.454</i>	<i>35.140</i>
	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.717	13.493	1.488	1.747	2.530	2.709	4.403	28.087
	Apparaatskosten	366	3.567	386	402	619	662	1.051	7.053
6.713	Dagbesteding (WMO)	870	4.659	1.156	1.014	1.285	1.541	1.804	12.329
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>870</i>	<i>4.659</i>	<i>1.156</i>	<i>1.014</i>	<i>1.285</i>	<i>1.541</i>	<i>1.804</i>	<i>12.329</i>

Begeleiding en kortdurend verblijf	663	3.564	903	767	992	1.210	1.409	9.508
Apparaatskosten	207	1.095	253	247	293	331	395	2.821
6.791 PGB WMO	315	2.169	212	393	505	374	828	4.795
Zorgen voor ondersteuning	315	2.169	212	393	505	374	828	4.795
Huishoudelijke ondersteuning	30	338	22	55	50	64	114	673
Begeleiding en kortdurend verblijf	157	897	68	182	244	115	386	2.049
Apparaatskosten	128	934	122	156	211	195	328	2.073
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
Bedrijfsvoering	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
Apparaatskosten DVO's	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	451	0	0	0	0	0	451
Bedrijfsvoering	0	451	0	0	0	0	0	451
Apparaatskosten DVO's	0	451	0	0	0	0	0	451
Totaal generaal	19.255	181.316	12.674	20.830	29.349	29.356	54.865	347.645

Bijdragen gemeenten naar Opgave - product - Taakveld bedragen x € 1.000		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Slidrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bestaanszekerheid versterken		7.981	78.788	5.022	8.085	11.452	11.613	24.949	147.890
Inkomensondersteuning		7.306	71.845	4.583	7.401	10.370	10.690	23.105	135.298
6.3	Inkomensregelingen	7.306	71.845	4.583	7.401	10.370	10.690	23.105	135.298
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.		110	1.215	56	120	174	163	297	2.135
6.3	Inkomensregelingen	110	1.215	56	120	174	163	297	2.135
Minimabeleid		564	5.729	383	565	907	761	1.548	10.457
6.3	Inkomensregelingen	563	5.706	383	563	904	758	1.543	10.420
6.5	Arbeidsparticipatie	2	23	0	1	3	3	5	37
Ontwikkelen naar werk		2.134	27.632	220	1.795	2.755	3.576	5.634	43.746
Statushouders		5	27	2	7	8	6	11	66
6.5	Arbeidsparticipatie	5	27	2	7	8	6	11	66
Participatie		391	4.159	218	411	581	556	1.317	7.633
6.5	Arbeidsparticipatie	391	4.159	218	411	581	556	1.317	7.633
Drechtwerk		1.738	23.446	0	1.377	2.166	3.014	4.306	36.047
6.4	WSW en beschut werk	1.738	23.446	0	1.377	2.166	3.014	4.306	36.047
Zorgen voor ondersteuning		5.770	39.655	5.085	7.238	9.899	8.977	14.518	91.142
Hulpmiddelen		431	2.470	416	523	629	542	928	5.939
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	431	2.470	416	523	629	542	928	5.939
Vervoer		594	5.304	473	1.002	1.306	1.309	1.765	11.753
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	594	5.304	473	1.002	1.306	1.309	1.765	11.753
Huishoudelijke ondersteuning		2.208	13.927	1.737	3.017	4.198	3.092	5.627	33.806
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.178	13.589	1.715	2.962	4.148	3.028	5.513	33.133
6.791	PGB WMO	30	338	22	55	50	64	114	673
Begeleiding en kortdurend verblijf		2.537	17.954	2.459	2.696	3.766	4.034	6.198	39.644
6.712	Begeleiding (WMO)	1.717	13.493	1.488	1.747	2.530	2.709	4.403	28.087
6.713	Dagbesteding (WMO)	663	3.564	903	767	992	1.210	1.409	9.508
6.791	PGB WMO	157	897	68	182	244	115	386	2.049
Bedrijfsvoering		3.370	35.241	2.347	3.712	5.243	5.189	9.764	64.866
Apparaatskosten		3.197	32.191	2.222	3.447	4.925	4.955	9.323	60.260
6.3	Inkomensregelingen	1.472	16.217	870	1.524	2.223	2.284	4.210	28.800
6.5	Arbeidsparticipatie	880	9.379	480	915	1.308	1.253	2.947	17.162
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	101	702	76	140	187	169	271	1.646
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	44	297	34	63	83	61	123	705
6.712	Begeleiding (WMO)	366	3.567	386	402	619	662	1.051	7.053
6.713	Dagbesteding (WMO)	207	1.095	253	247	293	331	395	2.821
6.791	PGB WMO	128	934	122	156	211	195	328	2.073
Apparaatskosten DVO's		182	3.161	131	276	334	250	471	4.806
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	151	1.086	126	236	251	195	380	2.425
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	31	405	5	40	83	55	91	710
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	1.220	0	0	0	0	0	1.220
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	451	0	0	0	0	0	451
Treasury		-10	-111	-6	-11	-16	-16	-30	-200
0.5	Treasury	-10	-111	-6	-11	-16	-16	-30	-200

Totaal generaal	19.255	181.316	12.674	20.830	29.349	29.356	54.865	347.645
-----------------	--------	---------	--------	--------	--------	--------	--------	---------

6.2 RISICO'S

In deze bijlage zijn alle geactualiseerde risico's en kansen opgenomen die een materiële invloed op de financiële positie kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting of de financiële prognose op te nemen.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Gemiddeld (50%)	450.000	225.000	Voor het aantal bijstandsgerechtigden is de afgelopen jaren een doelstelling gehanteerd, die inhoudt dat we 2.5% beter scoren dan de landelijke CPB prognose. Die doelstelling is de afgelopen jaren nooit gehaald. Daarover is elk jaar gerapporteerd bij de jaarrekening. Wij vinden het van belang een ambitieuze, maar realistische doelstelling op te nemen voor 2025. Daarom hebben we goed gekeken wat wij echt haalbaar achten. De consequenties van het aanpassen van de doelstelling zijn daarom als risico opgenomen in de risicoparagraaf.
Afwikkeling onderzoek sociale en zakelijke integriteit	p.m.			In de Najaarsbrief 2025 is een inschatting gemaakt van de te verwachte meerkosten voor het onderzoek sociale en zakelijke integriteit. Er kan niet worden uitgesloten dat vanuit de afwikkeling hiervan nog aanvullende kosten voortvloeien.
Achterstanden aanvragen Wmo	p.m.			Er is een (behoorlijke) achterstand ontstaan in de afwikkeling van aanvragen voor de Wmo. Dit is het gevolg van ziekte onder onze vaste medewerkers. In september start een projectgroep met tijdelijke medewerkers om de achterstanden zo snel mogelijk weg te werken. De inzet van nieuwe indicaties kan een stijging van de kosten met zich meebrengen en leiden tot hogere uitgaven in 2025.
Ombuiging personeelskosten en overhead	Matig (25%)	2.000.000	500.000	De impact van ombuigingen op spoor 2 (gemeenten) op spoor 1 (bedrijfsvoering) uit de bestuursopdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein zijn nog niet in beeld. In de bedrijfsvoering is impact van risico's op gebied van ICT (zie AB-voorstel 10 juli 2025), Privacy, Huisvesting en 'Basis op orde' zijn nog maar gedeeltelijk in beeld.
Alleenverdienersproblematiek	Matig (25%)	150.000	37.500	De uitvoering van de regeling rondom de alleenverdienersproblematiek is inmiddels opgestart. In dit kader zijn enkele risico's en onzekerheden te onderkennen die van invloed kunnen zijn op de omvang, doorlooptijd en uitvoeringskosten. De belangrijkste risico's zijn als volgt:• De raming is gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst, maar voor fase 1 zijn deze niet volledig betrouwbaar, waardoor de doelgroep kleiner kan uitvallen dan verwacht.• In fase 2 bestaat landelijk het risico dat het forfaitaire bedrag voor een kleine groep onvoldoende is; deze inwoners moeten dan via bijzondere bijstand worden gecompenseerd, waarvoor in de begroting geen reservering is opgenomen.• Door arbeidsmarktkrapte is het onzeker of tijdig voldoende personeel beschikbaar is; bovendien kan de onduidelijkheid over de doelgroep leiden tot een grotere capaciteitsbehoefte dan voorzien.
Serviceteam externe bewindvoering	Gemiddeld (50%)	125.000	62.500	In 2025 start het serviceteam externe bewindvoering. De verwachte besparing voor 2025 bedraagt 5%, maar er is uitgegaan van een extra besparing van 6,25% (€ 125.000) om het serviceteam budgetneutraal te laten opereren. Het risico bedraagt de extra besparing.

Ontwikkeling BUIG-budget o.b.v. loon- en prijsontwikkeling	Gemiddeld (50%)	1.100.000	550.000	De loon- en prijsontwikkeling worden bij het vaststellen van de definitieve BUIG-budgetten meegenomen. FrontinBUIG heeft de verwachting dat dit een stijging van 6,5% bedraagt. Dit percentage is ook gehanteerd bij de berekening voor de najaarsbrief 2025. Voor het geval deze stijging niet volledig plaats vindt is er een risico opgenomen van 1% (€ 1,1 miljoen).
Uitstaande geldlening Confed	Matig (25%)	1.132.000	283.000	Met Confed zijn per 1 juli 2025 aanvullende afspraken gemaakt over de uitstaande geldlening. Een deel van de lening is omgezet in een SROI verplichting, het rentetarief is aangepast en de maandelijkse aflossing is gestart. De aanvullende afspraken gaan het risico beperken.
Geen compensatie van het Rijk inzake hogere loonkosten	Matig (25%)	378.000	94.500	Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt gewerkt met bekende (verwachte & exacte) ontwikkelingen op gebieden als aanpassingen van WML, loonprijsontwikkelingen, bekende Cao afspraken waar van toepassing. Vaststaande gegevens over landelijke ontwikkelingen, gepubliceerd in de meest recente mei- en septembercirculaires van het Rijk zijn hierin verwerkt. Elke wijziging of aanpassing heeft dus direct effect op de hier gepresenteerde (meerjaren-) begroting. Een afwijking van 1% op de lonen voor SW heeft een effect van € 300.000 en op overig personeel een effect van € 78.000.
Gevolgen afwijking van blijfkans berekening Wsw	p.m.			Bij de invoering van de Participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijf kansberekening. De werkelijke uitstroom van Drechtwerk versus de uitstroom vanuit het actuarieel model waar vanuit het Rijk werkt, kan (grote) afwijkingen hebben het geen kan leiden tot (aanzienlijke) tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals inmiddels gepresenteerd.
Gevolgen wijziging omvang Sw-subsidie van het Rijk	p.m.			Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW): de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van het onderdeel Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidieSW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaalt. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief. (in deze voorjaarsbrief zijn de meest recente budgetten verwerkt, septembercircular 2025 als wel een verwachte LPO op de SW subsidie).
DW Kamerlingh Onnesweg 1	p.m.			Het in eigendom zijnde pand van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
Huisvesting	Matig (25%)	300.000	75.000	Het pand 'De Hellingen' is gehuurd tot eind 2026. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen. De verwachting is overigens dat in 2025 geen grote investeringen of extra onderhoudskosten meer voor het pand aan de Hellingen worden gedaan.
Vangnetregeling	Gemiddeld (50%)	500.000	250.000	Voor het jaar 2024 is een aanvraag ingediend voor een vangnetuitkering. De hoogte van deze aanvraag bedraagt € 0,5 miljoen. Deze is in de prognose 2025 meegenomen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering is op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2025 bekend.
Totaal			2.077.500	

6.3 DVO's

De GR Sociaal voert onderstaande DVO's uit. De programmagelden zijn geen onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal omdat deze in mandaat worden uitgevoerd voor gemeenten. De apparaatskosten zijn wél onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal, en de vergoeding van gemeenten is onderdeel van het liquiditeitsoverzicht.

DVO	Leefgeld en Eigen Bijdragen	
Doel	- Uitkeren van leefgeldten aan ontheemden uit de Oekraïne, zowel in Gemeentelijke opvang (GOO) als Particuliere opvang (POO), - Incasseren van eigen bijdragen bij ontheemden uit de Oekraïne, die in Gemeentelijke opvang (GOO) zijn opgevangen en inkomsten hebben.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht.	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van de Regeling Opvang Oekraïners.	
Programmageld	Op basis van het verstrekte Leefgeld in Q1 en Q2 2025 is de verwachting dat er € 1.500.000 aan Leefgeld wordt verstrekt in 2025.	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 120.000 € 760.000 € 160.000 € 60.000 € 60.000 € 160.000 € 180.000
Eigen Bijdrage	De verwachting is dat er € 122.000 aan eigen bijdrage geïnd gaat worden in 2025.	
Eigen Bijdrage per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 12.000 € 60.000 € 6.000 € 18.000 € 4.000 € 9.000 € 13.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 2 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten begroot op € 200.000 (verantwoord onder Apparaatskosten DVO's).	
Overig	Het verstrekte Leefgeld wordt achteraf (per kwartaal) in rekening gebracht bij de gemeenten. De geïnde eigen bijdrage wordt achteraf (per kwartaal) aan de gemeente overgemaakt.	

DVO	Inburgering	
Doel	Uitvoering geven aan de Wet Inburgering 2021 Inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 4 jaar (2022 t/m 2025)	
Programmageld	Totaal 2025 € 2.423.000 SPUK Wet inburgering 2021 t.b.v. taalroutes, MAP en tolken.	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht	€ 167.000 € 992.000

	Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 153.000 € 258.000 € 265.000 € 213.000 € 375.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 20,9 fte ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 worden de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 2.425.130).	
Overig	De DVO 2025 is vastgesteld. De reserveringsregeling van de SPUK Wet inburgering 2021 wordt niet meer op de balans van de GR Sociaal gepresenteerd. Het overschot/ tekort wordt jaarlijks per gemeente afgerekend. E.e.a. conform de uitvoering van de DVO.	

DVO	Kinderopvangtoeslagaffaire	
Doel	Voor de Drechtsteden is binnen de GR Sociaal het Hulpteam Toeslagen opgezet om de door de Belastingdienst gedupeerde inwoners direct concrete hulp te bieden. Naar verwachting zal deze taak tot en met 2026 door de GR Sociaal worden uitgevoerd.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor onbepaalde tijd.	
Programmageld	In 2025 is er geen programmageld begroot, de prognose is dat de uitgaven € 3 miljoen zullen bedragen.	
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 15 fte ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de begrote apparaatskosten € 710.000. Gezien de ontwikkeling binnen het hulpteam is de verwachting dat de apparaatskosten ongeveer € 1,5 miljoen zal bedragen.	
Overig		

DVO	Beschermd Wonen en Opvang	
Doel	Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de SDD via een dienstverleningsovereenkomst afspraken over de inzet van de Toegang Wmo. Naast het indiceren van Beschermd Wonen en Opvang is de toegang ook verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer BW.	
In opdracht van de gemeenten	Centrumgemeente Dordrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.	
Programmageld	In 2025 is € 20.000.000 voor Beschermd Wonen en € 6.400.000 voor Opvang.	
Programmageld per gemeente	Centrumgemeente Dordrecht	€ 26.400.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 12.91 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 1.670.580).	
Overig	De DVO Beschermd Wonen en Opvang 2025 is geactualiseerd en verwerkt in de begroting.	

6.5 BEGROTINGSSUBSIDIES

In deze bijlage zijn de subsidies opgenomen, die worden verstrekt op basis van de begroting. Dit is één van de juridische grondslagen voor het verstrekken van een subsidie. Er is opgenomen welke organisatie het betreft en welk (maximaal) subsidiebedrag erbij hoort.

De GR Sociaal heeft op dit moment twee begrotingssubsidies. Die worden hieronder benoemd.

- Stichting Regionale Adviesraad Sociaal Drechtsteden. Het begrote subsidiebedrag voor 2025 is € 62.000.
- Stichting Urgente Noden (exclusief sociaal leenfonds). Het begrote subsidiebedrag voor 2025 is € 98.300.

6.5 ONTWIKKELING BEDRIJFSVOERING

Dit overzicht betreft de stand van de formatie en bezetting op 1 maart 2025 (voorjaarsbrief) en 1 september 2025. Voor 2025 zijn diverse afspraken gemaakt en besluiten genomen. Daarnaast is de bezetting toegenomen. Het is de verwachting dat, mede hierdoor, de apparaatskosten in 2025 efficiënter benut worden en het eindsaldo lager zal zijn dan in 2024 mits de bezetting stabiel blijft of stijgt gedurende het jaar.

Peildatum 01-03-2025

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	168,75	151,60	17,15
Ontwikkelen naar werk	116,07	124,31	-8,24
Zorgen voor ondersteuning	83,05	86,49	-3,44
Bedrijfsvoering	65,37	59,12	6,25
Dienstverlening	49,72	49,69	0,03
Directie, Control & Strategie	20,90	18,06	2,84
Totaal	503,86	489,27	14,59

Peildatum 01-09-2025

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	172,61	149,31	23,30
Ontwikkelen naar werk	112,07	113,66	-1,59
Zorgen voor ondersteuning	83,05	84,34	-1,29
Bedrijfsvoering	65,03	60,83	4,20
Dienstverlening	49,72	48,57	-0,85
Directie, Control & Strategie	20,90	17,84	3,06
Totaal	503,38	474,55	34,34

Daarnaast is een onderscheid gemaakt tussen reguliere formatie en formatie wat gedekt wordt uit DVO's.

Formatie DVO's en regulier	Formatie
DVO beschermd wonen	12,91
DVO inburgering	20,90
DVO adviseur geldzaken en dienstverlening	1,71
Formatie regulier	467,86
Totaal	503,38

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begroting 2024 afgezet tegen de voorjaarsbrief 2025. Gezien de stijging in formatie wordt de begroting 2025 verhoogd met aanvullende

personeelsbudgetten om de toename te dekken. Daarbij is de definitieve CAO 2025 verwerkt in de begroting 2025.

Opgave	Begroting 2024	Begroting 2025
Bedrijfsvoering	7.219.892	8.400.275
Bestaanszekerheid versterken	14.739.457	15.125.089
Dienstverlening	4.722.102	4.551.970
Directie, Control & Strategie	2.665.384	2.881.755
Ontwikkelen naar werk	10.871.165	9.736.558
Zorg voor ondersteuning	6.208.840	7.139.456
Materiële budgetten	15.991.070	15.757.286
Totaal apparaatskosten	62.417.910	63.592.389
DVO's	Begroting 2024	Begroting 2025
DVO beschermd wonen	1.527.640	1.670.582
DVO inburgering	1.867.824	2.425.130
DVO Leefgeld	199.999	199.998
DVO Toeslagenaffaire	710.000	710.000
Totaal apparaatskosten DVO's	4.305.463	5.005.710
Eindtotaal	66.723.373	68.598.099

Materiële budgetten	Begroting 2024	Begroting 2025
Afdracht servicegemeente	7.443.201	7.240.942
Automatisering	1.986.259	1.868.315
Budgetten algemeen / bedrijfsvoering	2.908.116	3.174.840
Centrale Opleidingsbudget	622.345	536.260
Cliëntenparticipatie	156.000	60.240
Huisvesting	1.304.741	1.241.201
Lease auto's	33.100	33.970
Ondernemingsraad GRS	35.100	36.060
Uitvoeringskosten	1.502.208	1.543.258
Eindtotaal	15.991.070	15.757.286

6.6 AANTALLEN PER GEMEENTE

AANTALLEN BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN

Persoonlijk Minima Budget	inwoners met uitkering		inwoners zonder uitkering	
	Realisatie 2024	Realisatie t/m	Realisatie 2024	Realisatie t/m
		31-7-2025		31-7-2025
Alblasserdam	250	157	60	39
Dordrecht	2.803	1.632	575	370
Hardinxveld-Giessendam	119	85	23	16
Hendrik-Ido-Ambacht	279	157	47	32
Papendrecht	388	232	101	62
Sliedrecht	391	209	74	44
Zwijndrecht	833	445	208	135
Totaal	5.063	2.917	1.088	698

Bijz. Bijstand Bewindvoering	inwoners met uitkering		inwoners zonder uitkering	
	Realisatie 2024	Realisatie t/m	Realisatie 2024	Realisatie t/m
		31-7-2025		31-7-2025
Alblasserdam	48	35	102	93
Dordrecht	619	470	1.227	1110
Hardinxveld-Giessendam	24	19	52	50
Hendrik-Ido-Ambacht	27	23	74	61
Papendrecht	61	47	157	138
Sliedrecht	80	59	217	188
Zwijndrecht	138	100	276	229
Totaal	997	753	2.105	1.869

Bijzondere bijstand	inwoners met uitkering		inwoners zonder uitkering	
	Realisatie 2024	Realisatie t/m	Realisatie 2024	Realisatie t/m
		31-7-2025		31-7-2025
Alblasserdam	68	64	47	29
Dordrecht	1.045	697	622	491
Hardinxveld-Giessendam	57	45	25	24
Hendrik-Ido-Ambacht	84	64	35	38
Papendrecht	132	96	91	77
Sliedrecht	136	107	84	63
Zwijndrecht	196	142	143	104
Totaal	1.718	1.215	1.047	826

Coll. zorgverzekering	Minima		Chronisch zieken en gehandicapten	
	Realisatie 2024	Realisatie t/m	Realisatie 2024	Realisatie t/m
		31-7-2025		31-7-2025
Alblasserdam	220	225	333	348
Dordrecht	1.934	1.968	3.576	3.639
Hardinxveld-Giessendam	116	128	166	172
Hendrik-Ido-Ambacht	228	267	359	352
Papendrecht	351	367	519	524
Sliedrecht	252	272	489	509
Zwijndrecht	540	581	891	870
Totaal	3.641	3.808	6.333	6.414

Aantal SHV-trajecten	Realisatie 2024	Stand 31-07-2025
----------------------	-----------------	------------------

Alblasserdam	67	52
Dordrecht	1.027	613
Hardinxveld-Giessendam	86	40
Hendrik-Ido-Ambacht	70	47
Papendrecht	119	85
Sliedrecht	114	69
Zwijndrecht	235	164
Totaal	1.718	1.070

Aantal bijstandsklanten P-wet	Stand 1-1-2025	Stand 31-07-2025
Alblasserdam	331	340
Dordrecht	3.510	3.543
Hardinxveld-Giessendam	209	220
Hendrik-Ido-Ambacht	345	363
Papendrecht	483	491
Sliedrecht	505	512
Zwijndrecht	1.005	1.014
Totaal	6.388	6.483

AANTALLEN ONTWIKKELEN NAAR WERK

Het betreft nieuwe indicatoren vanaf 2025. Hierdoor is er geen vergelijk met 2024 mogelijk.

Percentage klanten met een profiel	Realisatie t/m 31-07-2025
Alblasserdam	50,96%
Dordrecht	60,56%
Hardinxveld-Giessendam	47,50%
Hendrik-Ido-Ambacht	36,95%
Papendrecht	43,18%
Sliedrecht	26,98%
Zwijndrecht	36,24%
Totaal	50,50%

Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) binnen 3 mnd op traject	Realisatie t/m 31-07-2025
Alblasserdam	1,03%
Dordrecht	2,91%
Hardinxveld-Giessendam	0%
Hendrik-Ido-Ambacht	3,81%
Papendrecht	2,03%
Sliedrecht	1,22%
Zwijndrecht	8,52%
Totaal	3,56%

Uitstroom naar werk of onderwijs	Realisatie t/m 31-07-2025
Alblasserdam	12
Dordrecht	117
Hardinxveld-Giessendam	6
Hendrik-Ido-Ambacht	15
Papendrecht	23
Sliedrecht	15
Zwijndrecht	40
Totaal	228

Percentage met parttime werk	Realisatie t/m 31-07-2025
Alblasserdam	10,92%
Dordrecht	9,39%
Hardinxveld-Giessendam	13,68%
Hendrik-Ido-Ambacht	10,16%
Papendrecht	12,86%
Sliedrecht	11,23%
Zwijndrecht	10,07%
Totaal	10,18%

Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut	Realisatie t/m 31-07-2025
Alblasserdam	2
Dordrecht	80
Hardinxveld-Giessendam	6
Hendrik-Ido-Ambacht	11
Papendrecht	12
Sliedrecht	17

Zwijndrecht	11
Totaal	139

**Percentage klanten dat minimaal 6 mnd Realisatie t/m 31-07-2025
aan het werk blijft**

Alblasserdam	85,71%
Dordrecht	89,58%
Hardinxveld-Giessendam	91,67%
Hendrik-Ido-Ambacht	96,88%
Papendrecht	94,44%
Sliedrecht	90,62%
Zwijndrecht	93,75%
Totaal	91,38%

AANTALLEN ZORG VOOR ONDERSTEUNING

Huishoudelijke Ondersteuning	Realisatie 2024	Stand 30-06-2025	% Groei / krimp 2024
Alblasserdam	565	590	4,4%
Dordrecht	3.804	3.894	2,4%
Hardinxveld-Giessendam	456	466	2,2%
Hendrik-Ido-Ambacht	795	817	2,8%
Papendrecht	1.068	1.110	3,9%
Sliedrecht	781	809	3,6%
Zwijndrecht	1.573	1.597	1,5%
Totaal	9.042	9.283	2,7%

Individuele begeleiding	Realisatie 2024	Stand 30-06-2025	% Groei / krimp 2024
Alblasserdam	176	192	9,1%
Dordrecht	1.471	1.486	1,0%
Hardinxveld-Giessendam	155	163	5,2%
Hendrik-Ido-Ambacht	202	217	7,4%
Papendrecht	278	287	3,2%
Sliedrecht	273	293	7,3%
Zwijndrecht	493	489	-0,8%
Totaal	3.048	3.127	2,6%

Dagbesteding	Realisatie 2024	Stand 30-06-2025	% Groei / krimp 2024
Alblasserdam	72	71	-1,4%
Dordrecht	403	426	5,7%
Hardinxveld-Giessendam	88	87	-1,1%
Hendrik-Ido-Ambacht	71	75	5,6%
Papendrecht	105	104	-1,0%
Sliedrecht	128	143	11,7%
Zwijndrecht	164	166	1,2%
Totaal	1.031	1.072	4,0%

Drechthopper	Realisatie 2024	Stand 30-06-2025	% Groei / krimp 2024
Alblasserdam	718	707	-1,5%
Dordrecht	4.426	4.441	0,3%
Hardinxveld-Giessendam	601	583	-3,0%
Hendrik-Ido-Ambacht	854	867	1,5%
Papendrecht	1.317	1.308	-0,7%
Sliedrecht	1.458	1.442	-1,1%
Zwijndrecht	1.848	1.819	-1,6%
Totaal	11.222	11.167	-0,5%